



**Oddzielmy  
św. Mikołaja  
od błazna**

## Czy to będzie przełomowy Zjazd?

Niespełna 300 delegatów zasiądzie dzisiaj w sali Domu Robotniczego w Suchej Górnej, by wziąć udział w XXI Zjeździe Delegatów Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Reprezentują oni 13 tys. członków PZKO skupionych na Zaolziu w 84 miejscowych kołach i 10 obwodach.

Zjazd odbywa się pod hasłem „Łączenie generacji warunkiem naszego przetrwania”. – To właśnie nad sposobami realizacji tego hasła będziemy musieli się zastanowić podczas całodziennych obrad w Suchej – mówi prezes Zarządu Głównego PZKO, Zygmunt Stopa (jak już pisaliśmy, nie będzie się ubiegał o reelekcję). – Hasło mówi o tym, że musimy przede wszystkim zapłacić pewną lukę generacyjną w szeregach Związku. Musimy skierować swoją działalność na młodzież, zwłaszcza tę opuszczającą mury szkół podstawowych i średnich, studentów i ludzi wkraczających w życie zawodowe. Trzeba zrobić wszystko, by wciągnąć młodzież w działalność PZKO.

O włączeniu młodzieży w życie PZKO dyskutowano obszernie na poprzedzających Zjazd konferencjach obwodowych i listopadowym Konwencie Prezesów. Jak powiedział nam prezes Stopa, tymi sprawami na co dzień zajmuje się Rada Młodzieży przy ZG PZKO. W jej ramach działa też Sekcja Akademicka „Jedność” skupiająca Zaolziaków studiujących w różnych ośrodkach uniwersyteckich. – Chociaż koła SAJ-u działają raczej nieformalnie, mają jednak swoje imprezy, program działania. To właśnie ich musimy przyciągnąć do PZKO, to właśnie wśród studentów powinniśmy wychowywać przyszłych przywódców naszego Związku i polskiego społeczeństwa nad Olzą – podkreśla prezes Stopa. – Tak samo musimy skupić się na młodych ludziach działających w klubach młodych lub zespołach PZKO-wskich – teatralnych, śpiewających, tanecznych...

Na konferencjach obwodowych sporo też dyskutowano o współpracy z Kongresem Polaków, m.in. o akcesie PZKO do Kongresu. Zygmunt Stopa uważa, że na pewno ta sprawa wymaga rozwiązania, ale nie powinna zdominować zjazdowej dyskusji. – Powinniśmy się na Zjeździe jednak zastanowić, czy tę kwestię rozwiązać poprzez wprowadzenie zmian w statutach zarówno PZKO, jak i Kongresu, by mogła ona zostać omówiona na przyszłym Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu. Przygotowanie zmian statutowych to zadanie dla przyszłego Zarządu Głównego i komisji statutowej, którą Zarząd musi powołać i która powinna działać aż do Zgromadzenia i przyszłego Zjazdu PZKO.



Krystyna Faja (z lewej) i Agata Cimała przygotowują z prezesem Zygmuntem Stopą materiały dla delegatów XXI Zjazdu PZKO.

Kolejny ważny temat to działalność w ramach obwodów PZKO. Zdaniem prezesa przewodniczący Rad Obwodowych powinni bardziej współpracować z polskimi szkołami, działającymi przy nich zespołami oraz kołami Macierzy Szkolnej. Na Zjeździe będzie też mowa o tym, jak zapewnić Związkowi pieniądze na jego działalność, w tym inwestycyjną. – Musimy nauczyć się korzystać z dotacji – państwowych, Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” czy też unijnych. Powinniśmy jednak nie tylko wyciągać rękę po pieniądze, ale musimy wiedzieć dokładnie, jak najlepiej te pieniądze wykorzystać. Jestem jednak raczej sceptycznie nastawiony do pomysłów komercjalizacji działalności PZKO. Po doświadczeniach z hotelem Piast musimy być bardzo ostrożni – uważa prezes.

Jeśli chodzi o zmiany statutowe, na Zjeździe będzie mowa tylko o drobnych korektach. Dotyczyć będą głównie poszerzenia składu Zarządu Głównego do 21 osób. – Przede wszystkim musimy wybrać nowe władze Związku i nowego prezesa, które będzie stał na czele PZKO w najbliższej czteroletniej kadencji – podkreśla prezes.

Dzisiejszy Zjazd PZKO w Suchej Górnej to ważne wydarzenie. Czego oczekują od niego działacze PZKO? Roman Suchanek, prezes Rady Obwodowej w Trzyńcu (był prezesem ZG PZKO w latach 1987-1990) powiedział naszej gazecie, że nie oczekuje zasadniczego przełomu. – Ważne jest jednak to, że znaleźli się dwaj nowi kandydaci do funkcji prezesa – mówi Suchanek. – Ja osobiście będę starał się przekonać członków nowego Zarządu Głównego,

że po Zjeździe należy w pierwszym rzędzie uporządkować sprawę Biura ZG, by sprawniej służyło Związkowi i jego członkom. Oczekuję też, że po Zjeździe dojdzie do uspokojenia sytuacji w społeczeń-

### Kto prezesem? Czytaj na www.glosludu.cz

W sobotę wieczorem dowiemy się, kto przejmie pałeczkę po Zygmuncie Stopie i przez najbliższe cztery lata będzie stał na czele Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Jak pisaliśmy we wtorek, kandydatów na prezesa jest na razie dwóch: Jan Ryłko i Henryk Cieślak. O tym, kto ostatecznie został prezesem ZG PZKO napiszemy już w sobotę na [www.glosludu.cz](http://www.glosludu.cz).

stwie polskim na Zaolziu, a sam Zjazd wytyczy wiele zadań, które będzie trzeba zrealizować. Uważam, że więcej uwagi należałoby poświęcić oświacie, zwłaszcza sprawom języka polskiego (dwujęzyczne nazewnictwo, stosowanie języka polskiego w urzędach, nauczanie języka) oraz historii (uświadamianie społeczeństwu, także czeskiemu, że Polacy nad Olzą nie są imigrantami, lecz żyją tu z dziada pradziada). Należałoby też bardziej zwracać uwagę na sprawy finansowe, na przykład stworzenie instytucji, która zajmowałaby się kwestiami pozyskiwania dotacji, grantów i tworzenia projektów.

Kolejny był prezes ZG PZKO, Jerzy Czap (1993-1999, nie będzie go w Suchej Górnej), podkreślił, że Zjazd nie powinien prowadzić jał-

wych dyskusji, na przykład o sprawach statutowych. – Trzeba zabrać się do roboty i dyskutować o przeszłości, o programie działania. Delegaci powinni też zrobić wszystko, żeby do władz Związku wybrać ludzi wyrażających chęć bezinteresownego zaangażowania się w pracę na rzecz polskiego społeczeństwa i usprawnienia pracy z miejscowymi kołami PZKO. Na pewno też trzeba więcej uwagi poświęcić pracy z młodzieżą i współpracy z innymi polskimi organizacjami, zwłaszcza z Macierzą Szkolną – uważa Czap.

Prezes MK PZKO Czeski Cieszyń-Centrum, Małgorzata Rakowska, zwierzyła się „Głosowi”, że nie oczekuje żadnych rewelacji. – Ogromnie bym sobie życzyła, by w Suchej poruszono naprawdę sprawy ważne dla przyszłości PZKO. Odrzućmy małe, nieistotne sprawy. Musimy myśleć po nowemu, nie tak, jak przed 50 laty – zaapelowała Rakowska.

Z kolei prezes Kongresu Polaków, Józef Szymeczek (nie będzie go w Suchej Górnej) spodziewa się, że Zjazd może być dla Związku wydarzeniem przełomowym. – Zmieniła się poniekąd sytuacja w Polsce, w niepamięć poszły pewne sprawy, na przykład związane z utratą hotelu Piast, PZKO będzie się zatem mogło ponownie bardziej otworzyć na Polskę. Teraz piłeczka jest po stronie Związku i delegatów Zjazdu. Chciałbym jednak zaapelować do delegatów: musimy blisko współpracować, nie szukajmy wrogów we własnych szeregach. Naszym jedynym wrogiem jest czechizacja i to musimy sobie wszyscy uświadomić – dodał prezes Kongresu.

**JACEK SIKORA**  
Program XXI Zjazdu na str. 2

## ZDARZYŁO SIĘ

### Rok ma logo

Rok 2010 będzie na Zaolziu Rokiem Języka Polskiego. Autorką jego logo jest Aleksandra Ćmiel, uczennica klasy 8. Polskiej Szkoły Podstawowej im. Stanisława Hadyny w Bystrzycy. Na konkurs na logo, który zorganizowało Centrum Pedagogiczne dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie, wpłynęło 95 prac. Projekty oceniali organizatorzy Roku Języka Polskiego pod przewodnictwem Dariny Krygiel. Wyróżniono projekty Daniełi Ćmiel z Jabłonkowa, Dominiki Bieleś z Bystrzycy, Natalii Żagan z Suchej Górnej, Beaty Szkantery z Jabłonkowa, Karoliny Veselej z Karwiny-Frysztatu oraz Julii Polok z Gimnazjum Polskiego w Czeskim Cieszynie. Wszystkie prace będzie można obejrzeć w siedzibie Kongresu Polaków w dniach 8-18 grudnia. Wyłoniony w konkursie znak graficzny będzie towarzyszył wszystkim imprezom organizowanym w ramach roku.



FOT. MAREK SANTARIUS

(kor)

### Pożar w lakierni

W piątek nad ranem doszło do pożaru w lakierni ČSAD w Karwinie-Nowym Mieście. Na miejsce przyjechały wozy straży pożarnej i pogotowia ratunkowego. Strażacy w ciągu 20 minut opanowali ogień. Trzej pracownicy zostali ranni – mieli poparzenia drugiego stopnia. – Odwieźliśmy pacjentów na oddział chirurgiczny Szpitala z Polikliniką w Karwinie-Raju. Jeszcze w godzinach rannych zostali przewiezieni do centrum oparzeń w Szpitalu Wydziałowym w Ostrawie-Porębie – informuje rzecznik Regionalnego Ośrodka Służby Ratowniczej, Lukáš Humpl. Przyczyny pożaru na razie nie są znane.

(ep)

## POGODA

sobota  
niedziela



dzień: 1 do 5°C  
noc: 2 do -2°C  
wiatr: 2-5 m/s

poniedziałek



dzień: 2 do 6°C  
noc: 1 do -3°C  
wiatr: 2-5 m/s





## KRÓTKO

## Nowe maski

OSTRAWA (dc) – Spółka OKD dostarczyła 13 tys. nowych masek dla górników. Otrzymali je już wszyscy pracownicy zjeżdżający do kopalni w Karwinie, Stonawie i Orłowej, na nowe urządzenia czekają jeszcze górnicy z kopalni Pasków. Nowe maski niemieckiej produkcji zastąpią stosowane dotąd maski ukraińskie.

## I znów dziewczynka!

HAWIERZÓW (dc) – Szpital z Polikliniką w Hawierzowie obchodził we wtorek 40-lecie istnienia. W tym samym dniu będzie obchodziła swe urodziny Adelka, która przysłała na świat w dniu jubileuszu. Dyrektor szpitala Jan Ferenc przekazał jej matce Annie Dirnerovej dyplom pamiątkowy, otrzymała również prezenty od ubezpieczalni Česká pojišťovna. Pierwszym dzieckiem urodzonym w 1969 roku w nowym szpitalu była Renáta Závřisová, dziś mieszkająca w Lounach. Urodziła się w dniu otwarcia szpitala.

## Nagroda ministra

KARWINA (ep) – Minister obrony narodowej docenił Karwinę za wieloletnią, bardzo dobrą opiekę nad grobami żołnierzy i przyznał jej nagrodę. Karwinę wyróżnił się o 30 wojennych grobów nie tylko na terenie miasta, ale też w Dzieńmorowicach, Piotrowicach i Stonawie. Są to groby żołnierzy poległych w I i II wojnie światowej, ale także tablice pamiątkowe czy pomniki. Na cmentarzu w Karwinie-Dołach znajduje się na przykład zbiorowy grób jeńców rosyjskich z II wojny światowej wraz z pomnikiem, który jest uznany za zabytkowy. Pod koniec wojny Niemcy zastrzelili tam 73 jeńców rosyjskich, którzy pracowali w miejscowych kopalniach. – *W tej chwili planujemy renowację pomnika poświęconego ofiarom I wojny światowej w Karwinie-Starym Mieście* – powiedziała rzeczniczka ratusza, Šárka Swiderová.

## Aby było bezpieczniej

PIOSECZNA (kor) – Urząd Gminy zorganizował dla uczniów klas 1. i 2. miejscowej podstawówki spotkanie z rzecznikiem jabłonkowskiej Komendy Policji RC, st. chor. Radimem Gaurą. Tematem spotkania były sprawy bezpiecznego zachowania się na drodze do szkoły i do domu. Dzieci obejrzały też krótki film o zasadach ruchu drogowego. Jak poinformował nas wójt David Čmiel, 8 grudnia spotkają się w Domu Kultury z funkcjonariuszami Policji RC dorośli mieszkańcy wioski.

## Filiżanka z rynkiem

BOGUMIN (ep) – Centrum informacji bogumińskiego ratusza oferuje nowe przedmioty upominkowe i pamiątkowe z logo miasta. Nowością jest na przykład zestaw filiżanek z motywem rynku.

W POCZĄTKOWYCH LATACH ZJAZDY PZKO ODBYWAŁY SIĘ CO ROKU

## Pierwszy był Jan Pribula

**Polski Związek Kulturalno-Oświatowy, którego XXI Zjazd odbywa się dzisiaj w Suchej Górnej, to do dziś największa w Republice Czeskiej organizacja polska. Od ponad 60 lat, bo od 1947 roku działa na korzyść zachowania tożsamości rdzennej ludności Śląska Cieszyńskiego, pielęgnując rodzime tradycje, polską kulturę oraz szerząc oświatę w języku polskim.**

Związek powstał 27 czerwca 1947 roku i przez dłuższy czas, bo aż do 1989 roku, był jedyną organizacją zrzeszającą Polaków na Zaolziu. W pierwszych latach PZKO działał pod kierownictwem Zarządów Powiatowych w Czeskim Cieszyńsku i Frysztaście. W roku 1952 powstał Zarząd Główny PZKO w Czeskim Cieszyńsku. Zarządy Powiatowe działały jeszcze – pomagając ZG, do 1961 roku, później zostały zlikwidowane na mocy nowego statutu Związku.

Zjazd Delegatów – najważniejszy organ PZKO (pierwotnie Zjazd Walny), odbywał się corocznie (do 1951 roku), później co trzy lata. Obecnie organizowane są – od 1993 roku – co cztery lata. Z wyjątkiem Zjazdu Nadzwyczajnego (rok 1990 – Karwinie) zawsze odbywały się w Czeskim Cieszyńsku.

Pierwszym prezesem ZG PZKO był Jan Pribula, po nim funkcję tę sprawowali: Józef Kula (1951-53), Karol Mrózek (1953-55), Józef Mrózek (1955-57), Adolf Kubeczka (1957-59), Bogumił Goj (1959-1962), Eugeniusz Suchanek (1962-1968), Ernest Sembol (1968-70), Jan Pribula (1970-71), Eugeniusz Suchanek (1971-75), Stanisław Kondziołka (1975-87), Roman Suchanek (1987-90), Władysław Młynek (1990-93), Jerzy Czap (1993-1999) i Zygmunt Stopa (1999 do dziś).

W 1947 roku Związek liczył 11 tys. 214 członków i 79 kół, w roku 1960 – 17 780 członków i 92 kół, w 1970 – 20 858 członków i 92 kół, w roku 1980 – 24 237 członków i 94 kół, w roku 1990 – 23 070 członków



IX Zjazd PZKO – 1965 rok, sala hotelu Piast.

i 95 kół. Obecnie liczba ta spadła do niespełna 13 tys. członków. PZKO jest jednak nadal największą organizacją polską na Zaolziu i jedną z nielicznych tej wielkości w RC.

Członkowie udzielają się aktualnie w 84 miejscowych kołach. Angażują się w pracę chórów, zespołów, klubów młodych, klubów seniora, klubów kobiet. Pracują w komisjach organizacyjnych różnych imprez, ewentualnie innych formach organizacyjnych. Miejscowe koła działają praktycznie w wszyst-

kich gminach Zaolzia, posiadają 45 Domów PZKO, które wykorzystują do realizacji własnych programów, dorywczo korzystają z nich także inne organizacje oraz osoby prywatne do spotkań towarzyskich.

Zarząd Główny PZKO jest wybierany przez delegatów Zjazdu PZKO na okres 4 lat. ZG składa się obecnie z 16 osób (liczba ta ma po Zjeździe wzrosnąć do 21), z których 6 osób to prezydium. Jego członkowie przewodniczą Radom ZG jako organom wykonawczym Związku

(Kultura, Oświata, Młodzież, Ekonomiczno-Organizacyjna). Rady kierują działalnością specjalistycznych Sekcji ZG oraz zarządzają Ośrodkami Usługowymi ZG z pracownikami etatowymi (sekretariat, kostiumierka, miesięcznik „Zwrot”, animacja kultury, ekonomia, archiwum).

Członkami ZG są dalej przedstawiciele 10 Rad Obwodowych PZKO. Zadaniem przedstawicieli Rad jest zapewnienie przepływu informacji między ZG i MK oraz koordynacja działań. Pod ZG działają dwa zespoły reprezentacyjne PZKO: Zespół Pieśni i Tańca „Olza” oraz Chór Nauczycieli Polskich.

Do najbardziej znanych imprez PZKO należą: Gorolski Święto organizowane corocznie w Jabłonkowie, Maj nad Olzą w Darkowie, Dzień Tradycji i Stroju Cieszyńskiego w muzeum w Cieszyńsku, Dzień Oszelidy w Nieborach, Dożynki Śląskie w Gutach, Oldrzychowicach, Błędowicach i Orłowej oraz Festiwal PZKO... Rada Oświaty organizuje co miesiąc wykłady w ramach Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego. ZG wspólnie ze Stowarzyszeniem Młodzieży Polskiej zaprasza do Klubu „Dziupla” w Czeskim Cieszyńsku na spotkania z cyklu „Młode Zaolzie”. (kor)

## Program XXI Zjazdu Delegatów PZKO

8.00-9.00 – prezentacja delegatów

9.00 – otwarcie Zjazdu (wprowadzenie sztandaru, program kulturalny)

9.30 – rozpoczęcie obrad: powołanie prezydium; wybory protokolanta, weryfikatorów; zatwierdzenie porządku obrad i regulaminu zjazdu; wybory komisji: mandatowej, wyborczej, wniosków i uchwał; sprawozdania: prezesa ZG PZKO, Rady Ekonomiczno-Gospodarczej oraz Komisji Rewizyjnej, Komisji Statutowej; uchwalenie ordynacji wyborczej

11.00 – zamknięcie listy wniosków na kandydatów, przemówienia gości

11.45 – wybory

12.30-14.00 – przerwa obiadowa

14.00 – przedstawienie wniosku programu działania na następną kadencję

14.15 – dyskusja; ogłoszenie wyników wyborów prezesa i członków Zarządu Głównego oraz Komisji Rewizyjnej, krótkie przemówienie nowego prezesa

16.15 – kontynuacja dyskusji

16.45 – podjęcie uchwały Zjazdu

17.15 – zakończenie Zjazdu

## Po Bałtyku przyszła kolej na Poznań

Uczniowie zaolziańskich szkół korzystają z coraz to nowych możliwości poznawania historii i kultury polskiej. Po dwutygodniowej zielonej szkole nad Bałtykiem, która w tym roku odbyła się już po raz drugi (udział wzięły w niej klasy siódme wszystkich polskich szkół podstawowych na Zaolziu), części uczniów wyjechała na pięć dni do Poznania. Z oferty skorzystali uczniowie klas ósmych PSP w Karwinie, Suchej Górnej i Hawierzowie-Błędowicach. – *Oferta wpłynęła z oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Poznaniu. Dowiedziałem się, że mogę wysłać*

*do Polski 28 uczniów. W naszej szkole nie skompletowałbym tak dużej grupy, zaproponowałem więc udział również szkołom w Suchej Górnej i Błędowicach* – wyjaśnił dyrektor PSP w Karwinie, Tomasz Śmiłowski. Rodzice uczniów opłacili część kosztów zakwaterowania i wyżywienia oraz przejazd, program finansowała „Wspólnota Polska”.

Motto projektu brzmiało „Tu Polska się zaczęła”. Uczniowie zapoznawali się z pierwszymi władcami Polski, postacią św. Wojciecha, zwiedzili Gniezno, przyglądali się konserwacji za-

bytków. – *Program był bardzo bogaty i dobrze zorganizowany* – powiedziała nauczycielka Beata Siwek. Pobyt w Poznaniu skomplikował jednak nieco fakt, że część uczniów rozchorowała się. Śmiłowski mówi, że będzie się starał, by nie skończyło się na jednym wyjeździe. Zaciekała go możliwość nawiązania współpracy z patronacką szkołą w Poznaniu. Gdyby ten projekt doszedł do skutku, uczniowie jego szkoły mogliby nie tylko poznawać zabytki i historię Poznania, ale też brać udział w zajęciach lekcyjnych razem z uczniami z Polski. (dc)

reklama

»gazetacodzienna.pl  
Śląsk Cieszyński on-line



# Unia bardziej demokratyczna

**Traktat z Lizbony wzmacnia Parlament Europejski. Zwiększa też wpływ, jaki wywierają na funkcjonowanie UE zarówno obywatele, jak i parlamenty państw członkowskich.**

Często nadużywamy słowa „historyczny”. Jednakże dzień 1 grudnia 2009 r. przejdzie do historii Unii Europejskiej jako dzień, w którym wszedł w życie traktat z Lizbony, wieńcząc trwające prawie dziesięć lat wewnętrzne dyskusje. Traktat ten nadaje Unii Europejskiej bardziej demokratyczny charakter i w ogromnym stopniu rozszerza uprawnienia Parlamentu Europejskiego. Parlament zyskuje prawie dwa razy więcej uprawnień legislacyjnych i budżetowych. Jedną z kluczowych dziedzin, w których zwiększą się jego kompetencje, jest wspólna polityka rolno. Posłowie do PE po raz pierwszy będą mogli podejmować decyzje wspólnie z krajowymi ministrami zarówno w zakresie prawa rolnego, jak i wydatków na rolnictwo stanowiących prawie 40 proc. budżetu UE. Odnosi się to również do polityki rybołówstwa UE.

Parlament Europejski będzie również podejmował decyzje wspólnie z krajowymi ministrami w zakresie ważnych aspektów obszaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (takich jak imigracja i azyl), włączając warunki przyjmowania osób ubiegających się o azyl) oraz międzynarodowej polityki handlowej. Posłowie do Parlamentu Europejskiego będą także decydować wspólnie z ministrami o sposobie wydatkowania unijnych funduszy strukturalnych.

U podstaw zwiększenia uprawnień Parlamentu Europejskiego leży istniejąca już procedura współdecydowania z Radą Ministrów w wielu dziedzinach – zwłaszcza w zakresie jednolitego rynku UE, jak również ochrony środowiska, transportu, zatrudnienia i polityki rozwoju.

Traktat z Lizbony zmienia na lepsze sposób zarządzania naszym kontynentem, zwiększając wpływ, jaki wywierają na funkcjonowanie Unii Europejskiej zarówno obywatele, jak i parlamenty państw członkowskich.

Traktat ten daje obywatelom możliwość bardziej bezpośredniego wpływania na proces decyzyjny w Unii Europejskiej. Wprowadza on na przykład koncepcję „inicjatywy obywateli europejskich”, która umożliwi milionowi osób będących obywatelami znacznej liczby państw członkowskich bezpośrednio zwrócić się do Komisji Europejskiej z wnioskiem o wystąpienie z inicjatywą legislacyjną w każdej dziedzinie wchodzącej w zakres kompetencji UE. Takie bezpośrednie uczestniczenie w podejmowaniu decyzji powinno doprowadzić do większego zaangażowania obywateli w działania coraz silniejszych instytucji europejskich.

Unia Europejska jest wspólnotą opartą na określonych wartościach, przede wszystkim na wolności i solidarności. Traktat promuje te wartości Unii poprzez włączenie Karty Praw Podstawowych do europejskiego prawa pierwotnego, zapewniając w ten sposób lepszą ochronę obywateli europejskich. Karta ta gwarantuje, że instytucje i prawo Unii nie mogą pogwałcić podstawowych norm praw człowieka – instytucje europejskie będą musiały ich przestrzegać. Parla-

ment Europejski w pełni popiera Kartę, nawet jeśli Zjednoczone Królestwo, Polska i Republika Czeska wynegocjowały klauzule opt-out, co odzwierciedla zdolność UE do stosowania elastycznych ustaleń oraz do poszanowania kwestii, które są drażliwe dla poszczególnych państw członkowskich.



Jerzy Buzek

Nasza Unia Europejska, licząca prawie 500 milionów obywateli, będzie dysponowała udoskonalonym systemem odpowiedzialności demokratycznej, dzięki któremu wszystkie przepisy będą podlegały wstępnej kontroli parlamentów państw członkowskich, a następnie podwójnemu zatwierdzeniu przez Radę Ministrów, składającą się z ministrów odpowiedzialnych przed swymi parlamentami narodowymi, oraz przez Parlament Europejski wybrany bezpośrednio przez obywateli w celu reprezentowania ich na szczeblu europejskim.

Ten poziom kontroli nie istnieje w żadnej innej strukturze międzynarodowej. Zaś kontrola ta powinna sprawić, że działania UE będą w oczach obywateli bardziej przejrzyste i

że będzie je ona podejmowała w odpowiedzialny sposób.

Traktat z Lizbony umożliwi Europie poważniejsze potraktowanie swojej odpowiedzialności na arenie światowej. Wysoki przedstawiciel ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (cieszę się, że jest to kobieta, jak o to apelowałem) wspomagany przez nowo utworzoną Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, stanie się silnym głosem Unii na forum światowym. Baronessa Cathy Ashton, jako wiceprzewodnicząca Komisji Europejskiej, weźmie udział w przesłuchaniu organizowanym przez Parlament Europejski w drugim tygodniu stycznia. Celem przesłuchania będzie ocena jej kwalifikacji na to stanowisko. Jestem przekonany, że ten nowy głos, wspierany przez silną Europejską Służbę Działań Zewnętrznych, łącząc europejskie doświadczenie międzyrządowej dyplomacji z naszymi wspólnotowymi kompetencjami, może w znacznym stopniu wpłynąć na skuteczność naszej polityki zagranicznej. Przy wzrastającej liczbie misji zarządzania kryzysowego, jakie UE prowadzi na całym świecie, Parlament Europejski będzie wymagał od baronessy Ashton zagwarantowania przejrzystego i odpowiedzialnego sposobu działania, co jest naszym obowiązkiem.

Zewnętrzne działania UE są ściśle powiązane z dostawami energii i bezpieczeństwem energetycznym. Traktat z Lizbony wprowadza całkowicie nowy rozdział z zakresu polityki energetycznej, obejmujący solidarność w dostawach energii, co stanowi przedmiot troski wielu Europejczyków. Cele polityki UE są oczywiste, a mianowicie chodzi o promowanie wewnętrznego rynku energii i energetycznych połączeń międzysystemowych oraz zagwarantowanie dostaw. Traktat kładzie podwaliny pod bardzo potrzebną politykę energetyczną UE – to, co ja nazwałbym „Europejską Wspólnotą Energetyczną”.

W styczniu bieżącego roku byliśmy świadkami rosyjsko-ukraińskiego konfliktu gazowego, który w środku zimy pozabawił na dwa tygodnie liczne państwa Europy Środkowo-Wschodniej (zwłaszcza Bułgarię i Słowację) dostaw gazu. Przekonałem się, do czego może doprowadzić brak rzeczywistej polityki UE. Było to w pewnym sensie powtórką podobnej sytuacji ze stycznia 2006 r. Osiągnięte dzięki traktatowi postępy w zakresie polityki energetycznej są zatem znaczące i niezbędne, a także bliskie memu sercu: Europejczycy mogą nie orientować się we wszystkich zawiłościach geopolityki, zauważą jednak, że w ich domach, szpitalach i szkołach wyłączono ogrzewanie.

Traktat z Lizbony nie jest celem samym w sobie i nie jest też doskonały – jest on zbiorem udoskonalonych zasad umożliwiających rozwój polityki UE. Dwadzieścia lat od przemian demokratycznych w Europie Środkowo-Wschodniej, jako pierwszy przewodniczący Parlamentu Europejskiego pochodzący z tej właśnie części kontynentu, z dumą stwierdzam, że dysponujemy obecnie demokratycznym i skutecznym dorobkiem prawnym pozwalającym spełnić oczekiwania 500 milionów obywateli w 27 (wkrótce może w 28 lub 29) państwach członkowskich.

JERZY BUZEK,  
przewodniczący Parlamentu Europejskiego

## FREAK SHOW Pan Tadeusz 2

Filmotece Narodowej przytrafiła się nie lada gratka – udało jej się zdobyć kopię filmu „Kościuszkę pod Racławicami” z 1913 roku. Taśma musi zostać poddana mozolnej rekonstrukcji, najsmielsze prognozy przewidują premierę dopiero na rok 2013. Na razie możemy pokrzepiać serca zdjęciami zaledwie kilku klatek oraz reklamami prasowymi z początku XX wieku.

Film ten miał ukazać widzom znużonym (cytuje) „szablonoowymi konfliktami erotycznymi Berlina, Paryża, Londynu, swojską, przańską miłość opartą o wiejski opłutek, przegiętą rzeźkim, junackim ramieniem”. Przedstawicielami rustykalnego erotyzmu musieli pewnie zostać kosynierzy, wiadomo bowiem, że Kościuszkę przez całe swe życie zalecał się wyłącznie do jednej kobiety – szlachcianki Ludwiki Sosnowskiej. Wątpię, że Tadeuszowi udało się przekonać taką wybrankę do pokazania kolanka w stogu siana lub za stołową.

Co więcej, wiemy, jak bardzo nieszczęśliwa była ta miłość. Młody Tadeusz nie spotkał się z przychylnością hetmana Józefa Sosnowskiego, który znany jest do dzisiaj przede wszystkim z tego, że na długo przed Miczurinem prowadził eksperymenty skojarzenia różnych gatunków biologicznych. Niestety – amory Kościuszki zbiegły się w czasie z żalosną porażką Lisowskiego na polu krzyżówek ornitologicznych, roz-

gorzyczony hrabia odrzucił młodego absztyfikanta słynnymi słowy: „synogarlice nie dla wróbla, a córki magnackie nie dla drobnych szlachetków”.

Kościuszkę wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie zaczął zapisywać karty historii. Nieszczęśliwa miłość (że nie powiem frustracja seksualna) po raz kolejny stała się katalizatorem wielkich dokonań – dała nam nie tylko Sonety do Laury czy Boską komedię, ale też Konstytucję 3 Maja.

Być może jednak nie będziemy musieli czekać pięć lat na to, by obejrzeć dramatyczne losy bohatera przeniesione na srebrny ekran. Wątek miłosny i powiązania z Ameryką przyciągnęły uwagę Hollywood, które zaczyna rozważać możliwość odkupienia praw i zrealizowania remake'u. W obrazie pod tytułem „Kościuszkę 2 – Insurekcja” w rolę Tadeusza wcieli się Jude Law, Ludwikę Sosnowską zagra Scarlett Johansson, a Bartosza Głowackiego – Denzel Washington. Mir egal, liczę tylko na odpowiednie wyeksponowanie szlacheckiego kolanka.

www.blog.jedzok.com

FELIETON DARKA JEDZOKA



**Prenumerata w PREZENCIE  
na Gwiazdkę**

**ZRÓB PREZENT SOBIE  
LUB SWOIM BLISKIM!**

Zamów pod choinkę  
roczną prenumeratę „GŁOSU LUDU”,

**a otrzymasz dodatkowo  
BON O WARTOŚCI 200,- Kc**

do wykorzystania  
w ośrodku SKF areal Mosty k. Jabłonkowa.

**„Głos Ludu» to prezent,  
który będzie cieszył cały rok!**

Redakcja „Głosu Ludu”, Komeńskiego 4,  
Czeski Cieszyn, e-mail: [info@glosludu.cz](mailto:info@glosludu.cz),  
tel. 558 731 766.



## ROMAN LASOTA – ZNANY Z »IDOLA« I »FABRYKI GWIAZD«:

## Między studiami a nową płytą

**Po twojej przygodzie z Polsatem i programem „Fabryka gwiazd” mniej teraz o tobie słyhać. Co porabiasz?**

Pracuję w Warszawie nad nową płytą. Staramy się ze sztabem przede wszystkim wybrać jak najlepsze piosenki, żeby płyta była taka, jaką sobie wyobrażamy, jaką sobie wymarzyliśmy. Poza tym studiuję na Uniwersytecie Warszawskim na kierunku europeistyka. No i, niestety, zbliża się ogromnymi krokami sesja egzaminacyjna. To dopiero będzie ciekawa przygoda...

**Wcześniej studiowałeś w Pradze. Czy uznano ci w Warszawie przynajmniej niektóre egzaminy, które zdałeś na czeskiej uczelni?**

Jestem na uczelni w Warszawie ponownie na pierwszym roku i, niestety, nie uznano mi ani jednego egzaminu. Zresztą te studia wyglądają zupełnie inaczej niż w Pradze. Kierunek podobny, ale bądź co bądź trochę się różni od tego na praskiej uczelni. Zaczynam więc właściwie od samego początku. Dlatego się tej sesji trochę boję.

**Przygotowujesz pierwszą płytę w Polsce. Jak się będzie nazywać?**

Na razie nie mamy pomysłu na nazwę, bo mamy zebraną najwyżej jedną trzecią materiału, wszystko jest na etapie przygotowań. Choć mam już nagrane cztery numery, ale wszystko trwa. Pracujemy bardzo konkretnie i pieczołowicie, co dla mnie jest zaskoczeniem, bo

nie myślałem, że będzie aż tak. Na przykład praca nad dykcją z Markiem Dutkiewiczem jest niesamowita. Myślałem, że mówię już w miarę dobrze po polsku, a okazuje się, że nie jest tak, jak sobie wyobrażałem.

**Może zdradzisz tytuł przynajmniej jednej piosenki z płyty?**

Jeden z utworów z przyszłej płyty zaśpiewałem w Teatrze Cieszyńskim podczas jubileuszu czeskokocieszyńskiego Gimnazjum Polskiego – „Niebo za rogim”. To powinna być jedna z piosenek promujących płytę.

**Z jakimi autorami współpracujesz?**

W przypadku wspomnianego utworu autorem muzyki jest Michał Grymuza, a tekstu Marek Dutkiewicz. Współpracuję też, na przykład, z Sewerynem Krajewskim, Jankiem Kidawą czy z Jankiem Tulenką.

**Kiedy ta płyta pojawi się na rynku?**

Myślałem, że promocja będzie już na wiosnę, ale wszystko wskazuje raczej na jesienny termin.

**Twoja płyta może więc być za rok fajnym prezentem pod choinkę...**

To by mnie bardzo ucieszyło.

**Koncertujesz teraz w Polsce?**

Sporo, w samym grudniu mam zaplanowanych pięć koncertów. I to, niestety, może trochę kłócić się z egzaminami i kolokwiami na uczelni. Dlatego przed świętami będę miał dużo pracy.



Roman Lasota

**Czy jesteś w kontakcie z kolegami z „Fabryki gwiazd”?**

Tak, na przykład z Mateuszem Krautwurstem, liderem grupy The Positive, widujemy się co tydzień. Ten konkurs był zresztą inny niż „Idol”, bo przez trzy miesiące mieszkaliśmy razem w jednym miejscu i wytworzyła się prawie rodzinna atmosfera.

**Na koncercie jubileuszowym w gimnazjum akompaniowała ci na fortepianie subtelną blondynka...**

To właśnie koleżanka z „Fabryki”, obecnie moja dziewczyna Kasia Muszyńska. Kasia, świetna pianistka, też pracuje obecnie nad solowym programem w stylu „One woman show”.

**Trwa Adwent. Jak przygotowują się do świąt Bożego Narodzenia rodziny Lasotów i Suchanów?**

Zapalamy co niedzielę świecę na wieńcu adwentowym. Ale tak naprawdę to czekamy na Wigilię, która jest dla nas najważniejszym świętem, kiedy spotykamy się wszyscy przy stole. Teraz mojemu bratu urodził się syn, będzie nas zatem sporo – do stołu zasiądą aż cztery pokolenia, bo i obie babie będą. Wigilia to coś wspaniałego, człowiek może się na chwilę oderwać od świata, w którym żyje się obecnie za szybko. To okazja do wyciszenia i spotkania się z rodziną...

Rozmawiał: JACEK SIKORA

## W NIEDZIELĘ PRZEZ ISTEBNĄ PRZEJDZIE BARWNY ORSZAK

## Mikołaje z wojokiem na czele

Już w niedzielę 6 grudnia, w godzinach popołudniowych grupa Zespołu Regionalnego „Istebna” wyruszy po okolicznych domach w kolorowym orszaku liczącym około 35 osób z obrzędowym widowiskiem „Chodziny Mikołajów”. W tym roku postanowiliśmy odtworzyć kilka postaci, które od dziesięcioleci w tym obrzędzie się nie pojawiały.

Będą to kowol, masorz, fojermón, luyper, pogónicz, murorz, gojny, druciorz, itp. Nie zabraknie też sztandarowych postaci z grupy „czornych” (debły, niedźwiedzie, medula, kóminior, śmierć, Żyd, Cygón, Cygónka) oraz z grupy „biołych” (biskup, paterek, pan młody, pani młoda, anioł, koń, družba z družkóm, dochtór, chłop, baba), zaś cały korowód prowadził będzie tradycyjnie wojok.

Grupa z Zespołu Regionalnego „Istebna” będzie chodzić od godz.

15.30 od centrum Istebnej w kierunku Koniakowa. Zbiórka członków zespołu i przebieranie się w stroje – w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Istebnej.

A oto jak o tym obyczaju w książce „Doroczna obrzędowość w społecznościach zróżnicowanych religijnie na pograniczu polsko-czesko-słowackim” pisze Małgorzata Kiereś: *Niepowtarzalną kulturową osobliwością mikołajowego dnia było zwyczajowe „chodziny Mikołajów”. Mikołaje, ta wyjątkowa grupa obrzędowa podzielona była na „biołych” i „czornych”. Podział ten dokonywany na zasadzie przeciwstawienia sobie cech był wzorcową ilustracją wertykalnej osi świata niebo – piekło, dobro – zło, które tu przedstawione zostaje jako opozycja pojęciowa bieli – czorni. Zjawiają się w adwentowym czasie łamiąc, o dziwo, bez żadnych*

*konsekwencji, czas ciszy, milczenia, zakaz tańcowania i muzykowania, nakazany tutejszą tradycją kościelną na czas Adwentu. Nad całością przygotowań czuwał i o wszystkim decydował zawsze wojok (szandar), który do dziś jest wodzirejem, odpowiada za porządek i przebieg widowiska. W grupie postaci „czornych” prym wiodą dwa lub cztery debły, tj. diabły. Przestrzegano, aby była to liczba parzysta. Następnie w grupie tej musi być medula – matka niedźwiedzi. Ma obowiązek przyprowadzić na „łańcuchach lebo porwozach” dwa lub cztery niedźwiedzie. Zawsze w grupie „czornych” był też kóminior, Żyd, Cygón i Cygónka. Do grupy „biołych” należą m.in. biskup, który pełni tu rolę owego św. Mikołaja, biskupa z Mirry, kościelny, paterek (wikary), żoczkowie, baba w czepcu z koszyczkym, dochtór, pan młody i pani młoda, družka z družką, gojny, planetnik. Postacią, która nie należała do żadnej z wymienionych grup był „tyn co na koniu”. Towarzyszył mu kiedyś poganiacz z biczem. Ponadto w niektórych grupach występowała postać anioła. Na końcu zawsze sama chodziła sobie śmierć. Często chodziła poza oknami, nie wchodziła do domu.*

*Obrzęd miał swój bardzo wyraźny scenariusz, w którym ważny był rytm początku i końca każdego z elementów. Zachowania, gesty, mowy miały znaczenie symboliczne, nawet ludzie odgrywający widowisko obrzędowe stawali się na czas jego trwania osobami, których role wypełniali.*

TADEUSZ PAPIERZYSKI



Korowód prowadzi tradycyjnie wojok.

## Św. Barbara Józefa Dronga

W Bibliotece Miejskiej w Orłowej-Lutyni swoje rysunki prezentuje członek Polskiego Stowarzyszenia Artystów Plastyków w RC Józef Drong z Cieskiego Cieszyna. Na wystawę składa się 16 plansz z rysunkami. Tematem są pejzaże. Drong znany jest także jako rzeźbiarz. Przygotował już dla kilku kopalń patronkę górników św. Barbarę. Ostatnia jego rzeźba wysokości ok. metra stała w foyer zakładu nr 3 Kopalni Darków. (ow)



Józef Drong podczas wykańczania rzeźby św. Barbary w lipowym drewnie.

## Ogłaszamy konkurs dziennikarski!

Umiesz i lubisz pisać? To pisz! „Głos Ludu” ogłasza konkurs dziennikarski dla młodych talentów z Zaolzia – uczniów szkół podstawowych, gimnazjalistów i studentów. Czekamy na Wasze artykuły z życia regionu, reportaże o ludziach i miejscach Śląska Cieszyńskiego, wywiady ze znanymi lub ciekawymi mieszkańcami, felietony, eseje... Tematyka dowolna, ważne żeby artykuły dotyczyły tematyki zaolziańskiej.

Nadesłane teksty oceni jury złożone z redaktorów „Głosu Ludu”. Najciekawsze i najlepsze artykuły opublikujemy na łamach gazety oraz nagrodzimy. Do wygrania są bony o wartości 500, 300 i 200 koron do wykorzystania w ośrodku sportowym SKIareal Mosty. Być może będzie to początek współpracy z naszym piśmie, początek wielkiej dziennikarskiej kariery?

Materiały należy nadsyłać do 15 grudnia na adres mejlowy: [trzcionka@glosludu.cz](mailto:trzcionka@glosludu.cz). W razie możliwości prosimy też o przysyłanie zdjęć ilustrujących teksty.



ROZMOWA Z KSIĘDZEM JERZYM HORZELĄ, PROBOSZCZEM SANKTUARIUM ŚW. MIKOŁAJA W PIERŚĆCU

# Oddzielmy świętego Mikołaja od błazna

Mikołaj, biskup Myry w Licji, dzisiejsza Turcja, to jeden z licznych grona świętych. Oglądając telewizyjne reklamy, patrząc na sklepowe witryny, można odnieść wrażenie, że dziś święty Mikołaj to ten, który występuje w reklamie napoju gazowanego albo reklamuje broń. Nie jest ksiądz, jako kustosz Sanktuarium Świętego Mikołaja, przerażony tym, co się dzieje?

Należałoby jednoznacznie oddzielić świętego Mikołaja od tego błazna którego tam gdzie ciągle malują i który jest przede wszystkim atracją reklamy. Święty Mikołaj jest postacią historyczną – tego dziś żaden szanujący się historyk nie kwestionuje. Żył na terenie Azji Mniejszej, na przełomie III i IV wieku. Był biskupem Myry, wtedy te tereny były chrześcijańskie. Od tych czasów dzieli nas jednak siedemnaście wieków, stąd ta osoba musiała obrócić się w legendę, bardzo łatwo wrzucić ją pomiędzy mity i legendy. Dla nas jest osobą jednoznacznie historyczną, a jednocześnie jest świętym patronem, czyli opiekunem, do którego możemy się uciekać i prosić o wstawiennictwo u Boga.

**Gdyby zapytać dzieci, a pewnie także ich rodziców o pochodzenie świętego, większość zapewne wskazałoby na Laponię. Z dalekiej północy do Turcji jest jednak sporo kilometrów. Co ksiądz sobie myśli, jak widzi Mikołaja ciągniętego przez renifery w kolejnej reklamie telewizyjnej?**

Niektóre reklamy oglądam z zaniepokojeniem. Jeżeli przedstawia się świętego Mikołaja z pistoletem w dłoni w ramach reklamy pistoletów, albo z coca-colą, to powiedzmy sobie szczerze – to nie jest święty Mikołaj. To jest inna osoba. To forma laicyzacji oraz desakralizacji tego, co święte. Święty Mikołaj był biskupem, człowiekiem dobrym i wierzącym. Fascynujące jest to, że przez



Ks. Jerzy Horzela przed ołtarzem z figurą św. Mikołaja.

te siedemnaście wieków ludzie pamiętają, że gdzieś na końcu świata żył dobry człowiek, który w naszym ciągu uczy dobroci.

**Jak zaczęła się historia Sanktuarium Świętego Mikołaja w Pierścicu?**

Trudno operować konkretnymi datami. Wiemy, że w XV wieku figurka świętego Mikołaja już tutaj była. Legenda mówi, że wyrzeźbił ją pastuszek o imieniu Mikołaj. Od samego początku była czczona. Umownie przyjmujemy, że taka granica, kiedy uważano ją za łaskami słynącą, czy nawet cudowną, to był rok 1616. Wtedy spłonęła cała wieś, łącznie z kościołem, a figurka jakoś się cudownie uratowała. Z czasem zaczęło tu przyjeżdżać coraz więcej pielgrzymów, by za wstawiennictwem świętego Mikołaja wypraszać łaski.

**Do dziś pielgrzymi pocierają chusteczką figurę, co ma gwarantować zdrowie. Rozmawiałem z osobami, które**

**są przekonane, że uleczył je święty...**

Jest taka tradycja, że ludzie przynoszą chusteczki, pocierają nimi figurkę, modlą się. Ja jednak ciągle podkreślam, żeby nie robić z tego fetyszu. To ma być znak, przypomnienie dobroci świętego Mikołaja, przypomnienie, żeby się modlić. Bo tu są najistotniejsze wiara i modlitwa. Ciągłe potrzebujemy znaków. Pan Bóg daje nam różnego rodzaju znaki, żeby nas nawrócić, żeby nam pomóc. Ta chusteczka to jest tylko taka pomoc, podobnie jak różaniec. Dziś jest tak, że wszystko można traktować jak fetysz: i wodę święconą, i sakramenty święte. Niestety ignorancja jest czasami tak wielka, że ludzie tego nie rozumieją i uważają, że jak dostaną na przykład wodę, to na pewno będą uzdrowieni.

**Główne uroczystości odpustowe odbędą się w niedzielę. Do kościoła ludzie jednak przyjeżdżają zarówno przed 6 grudnia, jak i po tej dacie. Ilu się ksiądz proboszcz spodziewa pielgrzymów w tym roku?**

To trochę zależy od pogody. Wystarczy, że w dzień wielkiej pielgrzym-

ki leje od rana, to ludzi jest trochę mniej. Ale ogólnie rokrocznie mamy coraz więcej pielgrzymów, z czego się bardzo cieszymy. W tym roku na razie pogoda nam sprzyja, ale trudno powiedzieć, czy będzie 10 tysięcy, czy 6 tysięcy osób. W tym okresie przybywa do nas kilkadziesiąt parafii. Na przykład na dniu skupienia apostołstwa dobrej śmierci, w ubiegłą sobotę, na pewno było ponad 700 osób, reprezentujących ponad 20 parafii.

**Czy nie jest tak, jak na ironię, że zainteresowanie Mikołajem, oczywiście nie tym świętym, przyciąga więcej ludzi do Pierścica? Bo chcą zobaczyć prawdziwego Mikołaja?**

Może i tak, bo pan Bóg potrafi na krzywych liniach prosto pisać. Może, mimo wojny, robią nam reklamę. Na szczęście ludzie chcą znać prawdę. W czasie tych naszych spotkań ciągle podkreślam, co jest prawdą, a co fałszem i mitem. Oczywiście ten fałszywy Mikołaj ma podtekst koniunkturalny. Można na nim zarobić, do tego stopnia, że są organizowane kursy, jak być świętym Mikołajem; są skarpety i

inne głupstwa, które nie mają nic wspólnego z naszym świętym patronem.

**Jak można odróżnić prawdziwego Mikołaja od błazna?**

Szaty są białe, bo on nie jest męczennikiem. Musi być ubrany w pewne pontyfikalie, tak jak biskup. Nie może więc zabraknąć mitry, krzyża pektoralnego, kapy czy ornatu, pastorału, pierścienia. To są właśnie insygnia biskupie. Dzieci traktują to trochę zabawowo. Ja jednak od początku mówię im, jak wygląda święty Mikołaj. Posługuję się przykładem księdza biskupa, który był u nas w parafii w czasie wizytacji, bierzmowania. Mówię im, że właśnie tak chodził ubrany święty Mikołaj. Jeżeli ktoś tam występuje z coca-colą w ręku, to już jest błazen.

**Czy zachowała się tradycja, że święty Mikołaj chodzi do domu do domu i rozdaje dzieciom prezenty? Bo sam święty Mikołaj rzeczywiście jest patronem dzieci...**

Tak, w niektórych parafiach jest to zachowane. U nas wygląda to trochę inaczej. Każde dziecko z okazji świętego Mikołaja dostaje paczuszkę w kościele. Przychodzi nawet 400 dzieci, także z sąsiednich parafii. Obdarowywanie prezentami dzieci przez Mikołaja wzięło się stąd, że święty był dobry i zaczęto 6 grudnia dawać podarunki. To się rozszerzyło na cały świat. Nawet w Japonii, gdzie chrześcijaństwo jest na marginesie, przychodzi święty Mikołaj. Jest w tym niewątpliwie palec boży.

Rozmawiał: TOMASZ WOLFF

## Zaproszenie na niedzielę

Główne uroczystości odpustowe odbędą się w najbliższą niedzielę. Msze święte odprawione zostaną o godz. 6.45, 9.00 i 11.00. Na godz. 15.00 zaplanowano nabożeństwo. Więcej o Sanktuarium Świętego Mikołaja w Pierścicu można przeczytać na stronie parafii: [www.pieresciec.bielsko.opoka.org.pl](http://www.pieresciec.bielsko.opoka.org.pl). Dziś w miejscowości należącej do gminy Skoczów mieszka około 2500 katolików i 400 ewangelików. (wot)

## Związani ze świętym

Sanktuarium w Pierścicu to jedno z nielicznych takich miejsc w Polsce. Wioska powstała w XIII wieku. Dziś jest kojarzona przede wszystkim ze świętym Mikołajem. Pierwsza kaplica poświęcona świętemu istniała w tym miejscu prawdopodobnie już w XIV wieku. Rok 1616 przyniósł pożar całej wsi. Dwa lata później kościół poświęcony świętemu postawili protestanci. Jak podkreślają źródła, to ewenement w historii reformacji na Śląsku Cieszyńskim, bowiem luteranie nie dedykują swoich świątyń świętym. Dokładnie sto lat później kościół przeszedł w ręce katolików. Rozwój wioski oraz ruchu pielgrzymkowego sprawiły, że coraz częściej zaczęto mówić o konieczności wybudowania nowego, większego kościoła. Świątynia została poświęcona w 1888 roku. Stary drewniany obiekt został rozebrany. Ostatnia rozbudowa miała miejsce w 1997 roku. Od 1983 roku proboszczem parafii jest ksiądz kanonik Jerzy Horzela. Tuż przed II wojną światową związana ze Śląskiem Cieszyńskim Zofia Kossak stworzyła „Legendę o świętym Mikołaju z Pierścica”. Mieszkanca Górek Wielkich pisała: „Pastucha wołano Mikoła, po ojcu był Wałach. Nazwisko świadczyło, że pochodził od pasterzy włoskich, co dawnymi czasy, wędrując po szczytach karpacczych ze swymi stadami, zaszli aż na Śląsk i tu pozostali. Mikoła był niezdarzony; jąkała i miał na szyi gułę, czyli wole. Z racji tego wola głowę skrzywił w lewą stronę. Służył był gospodarzom za sam wikt, juźci – ani obfity, ani przesadnie kraszony. Jedną miał chłop rozrywkę i jedną zmyślność niezwykłą: przednio umiał strugać drzewo. Kozikiem wyrobił jak nikt łyżkę, kopystkę, faskę do sera, osadę do topora. Dzięki tej umiejętności odżywił się nieco lepiej niż z łaski gminnej, bo gospodynie w zamian za łyżki obdarzały go chlebem, kawałkiem sera, a nieraz i kęssem szperki (...) Raz w czasie tego pacierza naszła go ochota wyrzeźbić figurę swojego patrona. Kiedyś, jeszcze za życia rodziców, Mikoła był z nimi w Cieszynie w kościele przy zamku. W głównym ołtarzu stał święty Mikołaj jak żywy. Chłopiec zapamiętał sobie jego strój i postać. Przymknąwszy oczy widział posąg, jakby go oglądał wczoraj. I takiego samiuteńkiego zapragnął wyrzeźbić swym starym kozikiem w tym lipowym kłocu. Z wielkim trudem zatoczył pień do pustej szopy stojącej na skraju pastwiska, pchnął pod stojący tam żłób, mierzwą przysypał i czekał miesiecznych nocy, by zacząć robotę (...) Cztery lata z okładem trwała Mikołowa praca wokół posągu patrona. Z każdym rokiem pień lipowy, upodabiał się więcej do postaci ludzkiej”. (wot)

reklama

www.o2vanoce.cz

**SAMSUNG**

## Objevte dotykový Samsung Corby

Vánoční akce již začínají!  
 Přeskočte k nám a máte 30% slevu na tarif + DÁREK!  
 Neon Senior 133 Kč (40min) – neomezené volání o víkend v síti O2  
 Neon XL 1400 Kč (600min) – neomezené volání nonstop v síti O2  
 Mobilní internet (3G) na cesty za 150 Kč (USB modem 1295 Kč)  
 Internet v mobilu na 1més. zdarma  
 Nové: Věrnostní program!!!

O<sub>2</sub> Prodejna  
 Lidická 1269 (Albert-Třinec)  
 739 61 Třinec  
 tel.: 558 340 093

A Telefonica company

Vánoční nabídka platí od 2. 11. 2009 do 31. 12. 2009.

6L796



# Podpowiadamy, jak spędzić Adwent

Ostatnie tygodnie przed Świętami Bożego Narodzenia to okres, kiedy nagminnie brakuje nam czasu. W pracy trzeba przed końcem roku sfinalizować wiele spraw, w domu sprzątać, pieczone ciasteczka, a w wolnych chwilach biegamy po sklepach w poszukiwaniu prezentów dla swych bliskich. Warto jednak choć jedno popołudnie przeznaczyć na relaks i odrobinę kultury, która wprowadzi nas w atmosferę zbliżających się świąt. A jeżeli już chcemy kupować prezenty, to zamiast do supermarketu, wybierzmy się na jarmark przedświąteczny. Oto kilka propozycji ciekawych imprez.

## Stonawska Barbórka

**5-6 grudnia, Stonawa, Dom PZKO i kościół pw. św. Marii Magdaleny**  
O imprezie: Międzynarodowy Konkurs Ansambli odbywa się w Stonawie już po raz trzeci. W tym roku do konkursu zgłosiło się 36 ansambli z Czech, Polski, Niemiec i Austrii. Przesłuchania konkursowe mają miejsce już od piątku w Domu PZKO. Jutro o godz. 10.00 odbędzie się tam koncert laureatów. Gościnnie wystąpią Kwintet Błaszany Filharmonii Janáčka w Ostrawie oraz japońska mezzosopranistka Miki Isochi. W kościele odbędą się dwa koncerty – dziś o godz. 17.30 wystąpi zespół eksperymentalny Affetto z Brna, jutro o godz. 17.00 Miki Isochi. Wstęp: na przesłuchania w Domu PZKO wolny, na koncerty w kościele dowolne datki.

Więcej informacji:  
[www.stonava.cz](http://www.stonava.cz)

## Wystawa Świątecznych Szopek

**5-13 grudnia, Ligotka Kameralna, Dom Kultury**  
O imprezie: Wernisaż wystawy zorganizowanej przez stowarzyszenie obywatelskie „Klucz” odbędzie się dziś o godz. 10.00. Będzie żywa szopka, program przedstawią uczniowie przedszkoli i szkół z Ligotki oraz Gnojnika. Po południu wystąpi młodzież z parafii katolickiej. W niedzielę o godz. 10.00 przedstawią swój program dzieci i młodzież ze zboru ewangelickiego. Wystawa potrwa do 13 grudnia. Czynna będzie w dni powszednie w godz. 10.00-15.00, w soboty i niedziele w godz. 10.00-17.00. Wstęp: dowolne datki.

Więcej informacji:  
[www.komorni-lhotka.cz](http://www.komorni-lhotka.cz)

## Wystawa „Szopki wokół nas”

**Do 3 stycznia 2010, Hawierzów, Dom Kultury „Radost”**



Na Koncercie Świątecznym 19 grudnia w Trzyńcu wystąpi m.in. Zespół Pieśni i Tańca „Suszanie”.

O imprezie: Miejski Ośrodek Kultury urządził już po raz trzeci wystawę szopek w Galerii odnowionego Domu Kultury. Wernisaż odbył się już 2 grudnia, lecz ekspozycję można zwiedzać codziennie, z wyjątkiem 24 i 31 grudnia oraz 1 stycznia, do 3 stycznia przyszłego roku. Otwarta jest w godzinach od 10.00-18.00. Wystawiane są szopki z papieru, ceramiki, rzeźbione w drewnie i wiele innych. Wstęp: dowolne datki.

Więcej informacji:  
[www.havirov-city.cz](http://www.havirov-city.cz)

## Popołudnie z Heidi Janků i Świętym Mikołajem

**niedziela 6 grudnia, Ržeka, Dom Kultury**  
O imprezie: Popołudniowe spotkanie towarzyskie rozpocznie się o godz. 15.00. Wystąpi znana piosenkarka Heidi Janků. Dzieci spotkają się ze św. Mikołajem i będą się bawiły na dziecięcej dyskotekce. Wstęp: 30 koron

Więcej informacji:  
[www.obecreka.cz](http://www.obecreka.cz)

## Gospelowe Boże Narodzenie

**czwartek 10 grudnia, Hawierzów, kościół pw. św. Anny**  
O imprezie: Koncert murzyńskiej muzyki chrześcijańskiej Oscara Williamsa jr. i Perfected Praise (USA) to niezwykle przeżycie kulturalne. Śpiewacy zadziwiają nadzwyczajnymi umiejętnościami wokalnymi, a koncert pełen jest energii i dynamiki. Zespół występował na scenach całego świata, koncertował również

w Białym Domu w Waszyngtonie oraz w Watykanie dla papieża Jana Pawła II. Wstęp: 360 i 340 koron.

Więcej informacji:  
[www.mkshavirov.cz](http://www.mkshavirov.cz)

## Koncerty Adwentowe chóru „Permoník”

**11, 18 i 19 grudnia, Karwina, Miejski Dom Kultury i kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego**  
O imprezie: Najbardziej znany karwiński chór dziecięcy i młodzieżowy, działający pod skrzydłami Podstawowej Szkoły Artystycznej B. Smetany i Ośrodka Wolnego Czasu „Juventus”, przygotował na okres Adwentu kilka koncertów. Koncerty w kościele odbędą się 11 i 19 grudnia o godz. 19.30, w Miejskim Domu Kultury 18 grudnia o godz. 17.30. Wstęp: 60 koron, bilety należy rezerwować pod numerami telefonów 596 311 111 lub 603 379 846.

Więcej informacji:  
[www.permonik.com](http://www.permonik.com)

## Zaprojektuj Eko Święta

**niedziela 13 grudnia, Cieszyn, Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości**  
O imprezie: Zamek przygotował różnorodny program na całe popołudnie, od godz. 13.00 do 18.00. Można wziąć udział w kilku warsztatach: Gwiazdkowy Dizajn (Sala Konferencyjna Oranżerii) – wykonanie ekologicznych ozdób choinkowych, Niosące Światło (Sala Konferencyjna Oranżerii) – wykonanie lampy Wiecha w świątecznym

wydaniu (udział trzeba zgłosić z wyprzedzeniem, cena 15 zł), Dziecięce Święta (pracownie przy Zamku Sztuki) – warsztaty wykonania ozdób choinkowych dla dzieci, Słodkie Warsztaty (Galeria Zamku Sztuki) – przygotowanie ciasteczek cieszynskich, pokaz pieczenia szulek, nauka lukrowania pierniczków. Odbędzie się również konkurs kulinarny. Główną wygraną będzie mikser kuchenny z wagą Zelmer. Przy okazji można obejrzeć dwie świąteczne wystawy: Eko Święta (Galeria Oranżerii, wystawa czynna do 24 stycznia) oraz Deco Święta (Bastaja Zamku Sztuki, wystawa czynna do 18. 12. br.). Wstęp: wolny.

Więcej informacji:  
[www.zamekcieszyn.pl](http://www.zamekcieszyn.pl)

## Jarmark Świąteczny w historycznym duchu

**13-20 grudnia, Karwina, rynek we Frysztacie**

O imprezie: Jarmark łączy pokazy tradycyjnych zwyczajów świątecznych i rzemiosł artystycznych ze sprzedażą towarów świątecznych. Można będzie oglądać m.in. bicie monet, pracę kowala, zabrznią ludowe piosenki świąteczne. Pokazy będą się odbywały w dni powszednie w godz. 13.00-17.00, w sobotę 19 i niedzielę 20 grudnia w godz. 10.00-16.00. Kioski będą otwarte codziennie godz. 10.00-17.00. Wstęp: wolny

Więcej informacji:  
[www.rkka.cz/mdk](http://www.rkka.cz/mdk)

## Wystawa Świąteczna połączona ze sprzedażą

**15-16 grudnia, Jablunków, siedziba „Charity” przy ul. Bezručą**

O imprezie: Na wystawie można będzie kupić nietuzinkowe prezenty świąteczne. Swe wyroby przedstawią klienci Ośrodka Dziennego św. Józefa dla młodych ludzi z upośledzeniem umysłowym. Do nabycia będą świece i świeczniki, ręcznie tkane dywaniki, ceramiczne różańce na ścianę i inne ozdoby z ceramiki, dekoracje świąteczne z różnych materiałów. Wystawa będzie czynna w godz. 13.00-18.00. Wstęp: wolny

Więcej informacji:  
[www.jablunkov.caritas.cz](http://www.jablunkov.caritas.cz)

**Żywa Szopka w Muzeum**  
**piątek 18 grudnia, Trzyniec, Muzeum Hut Trzynieckiej i Miasta Trzyńca**

O imprezie: Program będzie przebiegał w kilku blokach, rozpoczynających się o godz. 9.00, 11.00, 15.00 i 17.00. Obejrzeć można będzie przedstawienie na motywach biblijnych w wykonaniu Teatru Cieszynskiego i Podstawowych Szkół Artystycznych z Czeskiego Cieszyna i Hawierzowa. Wystąpią również zespoły: Štývarův dětský sbor, Jackové, Novina i Aspekt. Dla dzieci przeznaczone będą warsztaty tradycyjnych rzemiosł, m.in. dekorowanie baniek świątecznych. W Muzeum można również zwiedzać do 24 stycznia 2010 wystawy świąteczne: „Szopki Trzebiczkie” oraz „Symbole zimy i świąt zimowych”. Muzeum otwarte jest od wtorku do piątku w godz. 9.00-17.00 oraz w niedziele w godz. 13.00-17.00. Wstęp: 20 koron, dzieci 12, studenci i emeryci 15 koron, bilet rodzinny 35 koron.

Więcej informacji:  
[www.trisia.cz](http://www.trisia.cz)

## Koncert Świąteczny

**sobota 19 grudnia, Trzyniec, Dom Kultury „Trisia”**

O imprezie: Koncert Świąteczny założańskich zespołów to jedna z najbardziej popularnych imprez adwentowych na Zaolziu. Rozpocznie się o godz. 16.30. Wystąpią zespoły „Olza”, „Oldrzychowice”, „Suszanie”, „Błędowianie”, „Górole”, „Bystrzyca” i „Zaolzi” oraz dziecięce zespoły działające w ich ramach. Z kapelami „Lipka” i „Oldrzychowice” można będzie zaśpiewać kolędy. Wstęp: bilety w cenie 150 koron do nabycia w Biurze ZG PZKO oraz u kierowników zespołów „Olza” i „Oldrzychowice”.

## Strumieńskie Betlejem

**Od 20 grudnia, Strumień, koło kościoła pw. św. Barbary**

O imprezie: Strumieńskie Żywe Betlejem staje się coraz bardziej znane. W ub. roku odwiedziło je kilkanaście tys. osób. W tym roku jest jeszcze większe – zajmuje 500 metrów kw. powierzchni. Oglądać można wiele gatunków zwierząt, w tym roku również wielbłąda. Betlejem można będzie zwiedzać codziennie od 20 grudnia do 17 stycznia w godz. 8.00-21.00. Oficjalne uroczyste otwarcie odbędzie się w Wigilię na Pasterce, a zakończenie 17 stycznia Ekumenicznym Koncertem Kolęd i pokazem sztucznych ogni (godz. 15.30). Przy okazji warto zwiedzić kościół św. Barbary, który w listopadzie br. został ogłoszony sanktuarium diecezji bielsko-żywieckiej. Wstęp: wolny.

Więcej informacji:  
[www.parafia.strumien.com](http://www.parafia.strumien.com),  
ks. Paweł Hubczak,  
tel. 0048 604 057 209  
(dc)

reklama

## Świąteczne prezenty!

**Octavia Tour od 269.900,- Kč**      **Nowa KIA Ceed od 264.980,- Kč**




zimowe koła **GRATIS**      **0% odsetek**



Návsi, tel.: 558 359 474  
Chotěbuz, tel.: 558 711 072  
[www.autoservisczudek.cz](http://www.autoservisczudek.cz)





reklama



Czeski Cieszyn, Fabryczna 1949/11  
tel.: 558 711 551, kom.: 731 000 048

- Serwis partnerski Českéj pojišťovny a.s.
- Bezplatna wymiana szyb

**Przyciemnianie szyb samochodowych**

- Różna przepuszczalność światła – kilkuwarstwowe
- Zwiększają bezpieczeństwo – zapewniają prywatność
- folie CPFilms – produkcja USA

[www.alfaaautosklo.cz](http://www.alfaaautosklo.cz)



# Spod Śnieżki pod Łysą Górę

Dom Ireny i Josefa Čespivów w Domasłowicach Dolnych jest otwarty. Otwarty dla kobiet, które przychodzą tu na zajęcia ergoterapii, otwarty dla pielgrzymów zmierzających tędy do Frydku. Irena Čespiva znana jest w klubach kobiet na całym Zaolziu. W tym roku wydała książeczkę o metodzie karczochowej, z której – krok po kroku – można się nauczyć tworzenia dekoracji za pomocą wstążek.

– *Swoje życie porównuję do czterech pór roku* – mówi pani Irena, przyjmując mnie w pokoju na piętrze, w którym panuje optymistyczna atmosfera. Świeża zieleń przeplata się tu z pastelowym różem, promyki słońca skaczą po ścianach. To tu gospodyni rozkłada duży stół, kiedy przychodzą do niej na ergoterapię kobiety, dla których praca ze wstążkami jest zarazem lekarstwem. Bo ergoterapia to leczenie poprzez pracę. – *Kiedy wyjdę na balkon, widzę Łysą Górę* – przyznaje. I nawiązuje do pierwszego etapu swego życia – dzieciństwa, które spędziła pod inną górą – Śnieżką.

## Łato: wloty i upadki

Pracując w świetlicy, pani Irena miała możliwość pojechania z dziećmi na kolonie letnie. To były lata 70. Kolonie organizowała kopalnia 1 Maja razem z czeską kopalnią o tej samej nazwie w Karwinie. Tam poznała swego obecnego męża Josefa, który był na koloniach z czeskiemi dziećmi.

– *I tak się złożyło, że wyszłam za Czecha i zamieszkałam w Hawierzowie* – uśmiecha się. Od początku angażowała się w prace społeczne w Miejscowym Kole PZKO w Hawierzowie-Centrum. Lecz niespokojny



Irena Čespiva ze swymi najnowszymi wyrobami wykonanymi techniką wstążkową.

ta technika spodobała i dziś uczy jej inne kobiety.

## Jesień: dom otwarty dla wszystkich

Wkrótce po wyjeździe małżonków do Niemiec, żelazna kurtyna runęła. Irena i Josef Čespivowie swobodnie mogli wracać na Zaolzie. Przyjeżdżali często, ponieważ pani Irena miała tu dorosłą córkę z pierwszego małżeństwa. Kilka lat temu postanowili wrócić na stałe. Wybudowali dom w Domasłowicach Dolnych. To nie dom, w którym we dwójkę chronią się przed światem, lecz dom otwarty dla wszystkich, którzy chcą

tu przyjechać i pobyc z jego gospodarzami. Co roku we wrześniu pani Irena przyjmuje pieszych pielgrzymów zmierzających z Czeskiego Cieszyna do Matki Boskiej Frydeckiej. W swym pokoju na piętrze urządza zajęcia ergoterapii. Przychodzą na nie najczęściej kobiety z sąsiednich Trzanowic. Misterna praca ze wstążkami pomaga im ćwiczyć ręce, które – wskutek różnych schorzeń – są coraz mniej sprawne. – *Podziwiam panią, która ma chorobę Parkinsona, ręce jej się trzęsą, a jednak stara się pracować, bo wie, że jeżeli nie będzie ćwiczyła rąk, to będzie jeszcze gorzej* – mówi Irena Čespiva. Ergoterapia połączona jest z medytacją,

wyciszeniem. – *Zwykle zapalam też wonne świece, mamy więc równocześnie aromaterapię. Rozmawiamy o różnych sprawach – często o Bogu. Człowiek uspokaja się wewnętrznie, również duchowo pracuje nad sobą* – opowiada pani domu. Prócz spotkań we własnym domu, pani Irena urządza warsztaty dla członkiń pezetka-owskich klubów kobiet, swe wyroby i wyroby swych uczennic pokazuje na wystawach – głównie w Domu Polskim Żwirki i Wigury na Kościelcu (jest członkinią Klubu Kobiet w Cierlicku) oraz w Stonawie. Prowadziła już warsztaty w Kole Gospodyń Wiejskich w polskim Chybiu, wkrótce wyjeżdża z prelekcją i wystawką do Markłowic. Na początku grudnia będzie miała wystawkę „mikołajkową” w Domu Straży Pożarnej w Domasłowicach.

## Zima: Czas przekazać pałeczkę

Ile czasu upłynie, nim powstanie choinka czy dzwonek wykonane techniką wstążkową? – *Ja nie liczę czasu. Pracuję jak malarz, który godzinami śleczy nad obrazem, a kiedy go wreszcie namaluje, jeszcze coś poprawia. Ja też tak robię. Do tej pracy trzeba mieć zamiłowanie. Człowiek ma satysfakcję, kiedy coś stworzy. Te rzeczy są zresztą trwałe, nie pogniotą się, nie zniszczą – zachęca moja rozmówczyni, by spróbować czarów ze wstążkami. Mówi, że chciałaby przekazać komuś pałeczkę, nim nadejdzie zima. Nie dosłownie, lecz w jej życiu.*

– *Teraz jestem w okresie „jesieni”, lecz zbliżam się do zimy. Chciałabym to, czego się nauczyłam, talent, który rozwinęłam przez te trzy etapy, oddać komuś innemu. Dlatego napisałam tę książeczkę o metodzie karczochowej* – podsumowuje. DANUTA CHLUP

## Czarowanie wstążkami

Metoda karczochowa, czyli wstążkowa, to technika robótek ręcznych. Polega na przypinaniu szpilkami do styropianowych form (na przykład jajek, serc, dzwoneków itp.) pociętych i specjalnie poskładanych kawałków wstążek. Nazwa techniki wywodzi się od warzywa – karczocha. Irena Čespiva opracowała książeczkę, z której można się nauczyć podstaw metody wstążkowej. Są w niej kolorowe zdjęcia wykonane przez jej wnuczkę Marka Sochackiego. Publikację wydał Franciszek Bałon. Zainteresowani mogą dzwonić do autorki pod nr tel. 774 960 368 lub pisać na adres mailowy: ces.irena@seznam.cz. (dc)

## Wiosna: bieda i szczęście w jednym

Irena Čespiva urodziła się w malutkiej, niezwykle malowniczej wiosce Przedwojów koło Lubawki w polskich Karkonoszach. Z okien domu widziała Śnieżkę. Okres jej dzieciństwa przypadł na lata powojenne. W domu było dziesięć dzieci, panowała bieda. Cała rodzina harowała w polu, na siedmiu hektarach. Na naukę było niewiele czasu, bo trzeba było pomagać w gospodarstwie.

– *Ale dzieciństwo to był przepiękny okres. Wyrastałam w naturze, byłam bardzo blisko przyrody* – ocenia dziś tamte lata. Jako dziecko wymarzyła sobie zawód pielęgniarki. Od małego czuła, że chce pomagać innym. Niestety, nie mogła urzeczywistnić swych planów. Szkoła znajdowała się 120 km od jej domu, musiałaby mieszkać w internacie. – *To było nie do pomyslenia, by opuścić dom rodzinny i nie pomagać na co dzień w domu* – tłumaczy.

Podjęła naukę w Liceum Ogólnokształcącym w pobliskiej Kamiennie Górze, potem, jeszcze przed maturą, „powędrowała” na Górny Śląsk, dokąd jej siostry przeniosły się za pracę. Pracowała w świetlicy szkolnej w Wodzisławiu Śląskim, wieczorowo kończyła liceum, później studium nauczycielskie w Bielsku-Białej. Z świetlicy szkolnej trafiła do przedszkola w Cieszynie.

– *Praca w świetlicy i przedszkolu bardzo dużo mi dała, jeśli chodzi o mój rozwój manualny* – mówi. – *Zawsze miałam ciągotki do robót ręcznych i tam mogłam się w tym kierunku rozwijać, bo trzeba było pracować z dziećmi i przygotować pracę dyplomową, gdzie musiałam pokazać również, co potrafię zrobić rękoma.*

duch, który kazał jej wędrować z miejsca na miejsce, znów dał o sobie znać. W 1989 roku – mając dość komunistycznej rzeczywistości – razem z mężem postanowili wyjechać na Zachód – do Niemiec, gdzie pan Josef miał rodzinę. – *Wyjechaliśmy 17 lipca 1989 roku, trzy miesiące przed rozpadem Muru Berlińskiego i dokładnie cztery miesiące przed rewolucją aksamitną* – oblicza pani Irena. W Niemczech – nim udało jej się nostryfikować dyplom i podjąć pracę w przedszkolu, wykonywała najpierw na czarno prace pomocnicze – na przykład w kuchni w restauracji, potem była wychowawczynią w domu dziecka. – *Praca w kuchni była bardzo ciężka, nieraz były tży. Ale szybko się podnosiłam, bo widziałam, że mam wokół siebie wspaniałych ludzi, młodzież, która się śmieje, żartuje* – opowiada. I dodaje: – *Mam to szczęście, że gdziekolwiek jestem na świecie, zawsze jestem w kręgu dobrych ludzi, czuję wzajemne ciepło. Ono promieniuje od tych ludzi na mnie – i ode mnie z powrotem na nich* – przekonuje.

W Niemczech spotkała panią Irenę nieszczęście. Lekarze stwierdzili u niej guza, musiała iść na operację. – *Wtedy przysięgłam Bogu, że jeżeli zostawi mnie przy życiu, to jeszcze bardziej się otworzę i będę pomagała innym* – wyznaje. Przeżyła, lecz lekarze popełnili błąd i omyłkowo wycięli jej nerw. Od tego czasu jest inwalidą. – *Był okres, kiedy byłam bardzo załamana, dużo płakałam. Ale teraz mało już płaczę, bo widzę wokół siebie ludzi, którzy potrzebują pomocy – może mojej?* – zastanawia się.

Po operacji często przebywała w sanatoriach. W jednym z nich, w Bad Urach koło Stuttgartu, nauczyła się w ramach zajęć ergoterapii robótek ręcznych metodą karczochową, czyli wstążkową. Bardzo jej się

reklama

**Sportovní areál VENDRYNĚ**  
Vitality Slezsko

**ZNIŻKA na WSZELKI 20%**

**SPRZĘT SPORTOWY I OUTDOOROWY**

ZNIŻKA OBOWIĄZUJE: - po okazaniu tej ulotki  
- do 30 grudnia  
- nie dotyczy towaru już po obniżce

Bliższe informacje:  
Karel Koziellek **WIĘCEJ**  
+420 731 444 854 **znajdziecie na** www.VITALITYSLEZSKO.cz

**BULLSTA**

**Wszelkie prace murarskie**

- ◆ regips (sadrokartony)
- ◆ łazienki
- ◆ segmenty mieszkaniowe (bytová jádra)
- ◆ malowanie

**Kontakt 608 411 222**  
mirek.bulla@seznam.cz

**Duża obniżka na wyznaczone oprawy**

**OPTIKA s.r.o. JAKESOVÁ**

Hotel STEEL, Nám. Svobody 527, Třinec, tel.: 558 339 753  
Staroměstská 583/1, Třinec, tel.: 558 339 400  
Poliklinika Mizerov, Žižkova 2379,73301 Karviná, tel.: 596 349 921  
Poliklinika, Školní 388, Jablunkov, tel.: 558 359 836

do wyczerpania zapasów **www.optikajakesova.cz**



# Czwartki należą do klubów PZKO

Miejsce Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Hawierzowie-Mieście (dawniej Centrum) boryka się z trudnościami typowymi dla kół miejskich. Hawierzów został wybudowany dopiero w latach 50. ub. wieku, co powoduje, że nie ma tu rodzin, które od pokoleń byłyby związane z tym miejscem i tworzyłyby naturalną wspólnotę. Ludzie przyprowadzili się do nowych bloków mieszkalnych z różnych terenów objętych szkodami górniczymi – ze Stonawy, Karwiny, Lutyni. Większość pochodziła z gmin, gdzie tętniło wprawdzie życie społeczne, niemniej zajęto trochę czasu, nim ludzie poznali się, zaprzyjaźnili i zaczęli wspólnie coś robić.

Koło zostało założone 6 lutego 1955 roku, a pierwszym prezesem wybrano Stanisława Ślusarczyka. Najdłuższą piastował tę funkcję Reinhold Michalski, a od 20 lat stoi na czele Koła Oswald Siwek. Emerytowany nauczyciel języka polskiego i czeskiego, który doprowadził do matury wiele klas polskich absolwentów Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej i Technikum Przemysłowego w Karwinie, obchodził w tym roku 75 lat. Na młodszego następcę raczej nie może jednak liczyć – średni wiek członków Koła, zwłaszcza tych aktywnych, jest wysoki. Nic dziwnego, że gros pracy społecznej odbywa się tu w dwóch klubach zrzeszających seniorów – Klubie Emeryta i Klubie Kobiet. Pierwszy założył w 1976 roku Antoni Adamek, drugi – w 1969 roku Henryka Żabińska.

## »Pod Arkadami« tętniło życie

Koło nigdy nie posiadało własnej siedziby, korzystało od początku z wynajętych lokali. Przez długie lata służyła mu „Świetlica Pod Arkadami”. Tam w swym czasie prężnie pracował Klub Młodych, działał zespół jazzowy. Koło posiadało chór mieszany i zespół taneczny. W latach 60. i 70. istniał również Klub Propozycji. Odbywały się spotkania z pisarzami zolziańskimi i prelegentami. Oswald Siwek do dziś wspomina zorganizowane na szybko, niezwykle udane spotkanie ze znanym polskim redaktorem sportowym Bohdanem Tomaszewskim podczas Wyścigu Pokoju w 1968 roku.

Po zmianach politycznych w 1989 roku zarząd spółki mieszkaniowej gwałtownie podniósł czynsz i w 1990 roku Koło zmuszone zostało zrezygnować z wynajmu lokalu. Urząd Miasta przekształcił na świetlicę dla emerytów dawny ośrodek agitacyjny przy ul. Matuška. Tam pezetkaowcy z centrum Hawierzowa spotykają się do dziś. Wynajem świetlicy opłaca miasto i MK PZKO korzysta z niej bezpłatnie. Pezetkaowskie kluby Kobiet i Emerytów spotykają się tu jednak tylko dwa razy w miesiącu, zawsze w czwartki. W pozostałe dni lokal służy innym klubom emerytów na terenie miasta, których jest przeszło 40. Niedawno zaświtała nadzieja, że – być może – kluby będą mogły spo-



Na ostatnim czwartkowym spotkaniu Klubu Kobiet czuć było atmosferę zbliżających się świąt. Panie nie zapomniały zapalić pierwszej świeczki na adwentowym wieńcu.

tykać się w dużo bardziej komfortowych warunkach z lepszym zapleczem. Zrodził się pomysł przebudowania na ośrodek spędzania wolnego czasu dla seniorów budyn-

ku byłej stacji dializ naprzeciwko szpitala. – *Stacja dializ przeniosła się do szpitala i ten dom jest wolny. Jego przekształcenie na ośrodek dla seniorów to jeden z pomysłów na jego zagospodarowanie. Decyzja w tej sprawie jeszcze nie zapadła* – mówi rzeczniczka Urzędu Miasta, Jana Pondělíčková.

## Obdarowali przedszkole

– *Warunki działalności Koła nie są sprzyjające i to z wielu powodów – przyznaje prezes. – Funkcjonuje w środowisku miejskim, stąd duży rozrzut terenowy członków i wynikające z tego trudności z dotarciem do nich. Brakuje szkoły, która zawsze jest czynnikiem mobilizującym do działalności kulturalno-oświatowej. Baza członkowska się starzeje, a młodych aktywistów brak. Kolejne powody to znieczulica społeczna, wygodnictwo, pogoń za pieniądzem.*

Polska szkoła w Hawierzowie została zlikwidowana w 1963 roku (od wielu lat jedyną polską szkołą na terenie miasta jest PSP w Błędowicach

Dołnych), przedszkole istniało o wiele dłużej – aż do 2004 roku, kiedy to przeniosło się do Błędowic i połączyło z tamtejszym polskim przedszkolem. Koło PZKO w Hawierzowie-Mieście utrzymywało ściśle kontakty z przedszkolem, które w ostatnich latach swego istnienia mieściło się za ośrodkiem handlowym „Permon” przy ul. Čelakovskiego. Pezetkaowcy odwiedzali i obdarowywali dzieci z okazji Świętego Mikołaja czy Dnia Dziecka. Z kolei przedszkolaki występowały na imprezach Koła. – *W ostatnich latach naszej samodzielnej działalności otrzymaliśmy od koła PZKO w Hawierzowie-Mieście duży dar pieniężny – 7 tys. koron – wspomina była kierowniczka przedszkola Helena Indrowa, dziś pracująca w błędowickiej placówce. – Kupiliśmy z tej kwoty zabawki i sprzęt sportowy dla dzieci.*

## To był ostatni bal

Dwa lata temu Koło urządziło w Domu PZKO w Błędowicach swój ostatni bal. Dawniej popularne i dochodowe bale coraz trudniej było zorganizować, przychodziło też na nie coraz mniej osób. Inaczej było w czasach świetności Koła. – *Pamiętam bal, na którym gościem była wówczas świeżo wybrana Miss Czechosłowacji, Renata Górecka. Na nasze bale przychodziło dużo Czechów. Pewna pani była pod wielkim wrażeniem, że udało nam się sprowadzić na nasz bal prawdziwą miss, była zachwycona, że może z nią rozmawiać. A przecież Renata była „naszą” dziewczyną z Zaolzia – śmieje się Siwek.*

Dziś głównymi imprezami Koła są spotkania towarzyskie organizowane wspólnie przez oba kluby – smażenie jajecznic, opiekanie parówek, „Wigilijka”.

– *Były czasy – w latach 60. i 70. ub. wieku, kiedy nasze Koło liczyło przeszło 400 członków, dziś jest ich niewiele ponad setkę. Pomimo tak wyraźnego spadku liczebnej bazy członkowskiej, ci najgorliwsi pozostają wierni swoim klubom – podsumowuje Siwek. – Nasza przyszłość nie jest wprawdzie różowa, lecz nie ulegamy pesymizmowi. Ulec mu oznaczaloby początek końca.*

DANUTA CHLUP



Prezes MK PZKO, Oswald Siwek, zastanawia się nad przyszłością Koła.

Zdjęcia: DANUTA CHLUP

# Mąż prowadzi jeden klub, żona drugi

**Irena i Józef Witowie należą do najbardziej aktywnych i – pomimo wieku emerytalnego – najmłodszych działaczy MK PZKO w Hawierzowie-Mieście. Pani Irena jest przewodniczącą Klubu Kobiet, jej mąż Klubu Emerytów.**



## Irena Wita opowiada o Klubie Kobiet

W naszym klubie spotyka się co drugi czwartek kilkanaście pań. Ubywa nas, ponieważ większość to osiemdziesięcioletnie kobiety, którym

coraz bardziej brakuje sił. Niedawno zmarła Helena Heinz, która była bardzo aktywna, czytała nam ciekawe artykuły. Spotykamy się przy kawie i herbacie, zawsze wspólnie coś czytamy. Świetlica jest ładna, lecz nie należy do nas, nie mamy tu żadnego zaplecza, tylko kawałek szafki i czajnik. Dlatego tradycyjne imprezy, które robimy razem z Klubem Emerytów, odbywają się gdzie indziej. Jajecznicę smażymy w Olbrachcicach w ogrodzie restauracji „Pamol”, parówki opiekaliśmy ostatnio w ogródku Edwarda Balickiego. Wyjątkiem jest „Wigilijka”, którą urządzamy tu w świetlicy. Rano stroimy choinkę, po południu spotykamy się przy świątecznym stole. Czasem urządzamy również śniadanie wielkanocne w Wielki Czwartek, jeżeli akurat przypadnie on w dzień, kiedy świetlica jest do naszej dyspozycji.

## Józef Wita opowiada o Klubie Emerytów

Na spotkania Klubu Emerytów przychodzą te same panie, co do Klubu Kobiet, oraz kilku panów. Oni również mają około osiemdziesięciu lat. W Kole brakuje średniej generacji, a młodzi są w Błędowicach, gdzie jest zespół taneczny. Pozytywne jest, że Urząd Miejski bardzo idzie nam na rękę. Opłaca nam drobne podarunki z okazji jubileuszy życiowych naszych członków oraz goszczenie świąteczne. Zwykle organizujemy też wycieczkę, a magistrat opłaca autokar. Jest



nas już mało, ale ci, którzy przychodzą, lubią nasze spotkania. Dziś mają one charakter towarzyski. Na każdym spotkaniu razem śpiewamy. Kiedyś było inaczej – co spotkanie, to była prelekcja, były przewodniczący Józef Folwarczny, który już niestety nie żyje, wszystko dokładnie miał zorganizowane, żył tym klubem. Warunki mamy dobre, nie możemy twierdzić, że ktoś stawia nam przeszkody. Moglibyśmy organizować prelekcje lekarzy, to też zapłaciłoby nam miasto, ale wstyd byłoby mi zaprosić prelegenta, przewidując, że przyjdzie kilka osób. Jest słaby kontakt z członkami Koła, nie wiedzą o imprezach, bo wielu z nich nie czyta nawet „Głosu Ludu” czy „Zwrotu”.

(dc)

W następnym sobotnim numerze zaprezentujemy MK PZKO w Markłowicach.



# POP ART

69

Jeżeli wydawało wam się, że w tym tygodniu ominie was PopArt, to płonne były wasze nadzieje! Nie ma ucieczki, nie ma zmiłuj – oto grudniowe recenzje i propozycje filmowe!

## ŚWIEŻE BUŁECZKI

★ **Zombieland** – klasyczny film o inwazji zombie uzupełniony dodatkami w postaci wątków komediowych, Woody'ego Harrelsona w roli twardziela uwielbiającego broń maszynową i słodczyce, krótkiego kameo Billa Murrey'a, trendy grafiki i trendy muzyki. Poza tym to, co zawsze – kupa akcji i rozwalanie umarłaków na czynniki pierwsze. Wprawdzie jeszcze przed wejściem filmu do kin wśród fanów krążyły pogłoski o „awangardzie” w ramach zombie-horroru, ale w sumie naprawdę nie widzimy nic zaskakującego, komedia nie bawi, bo humor sztywny i rubaszny. Za interesowanym polecam brytyjskie podejście do tematu – komedie *Shaun Of The Dead*, który o wiele dowcipniej nabija się z szablonów gatunku.

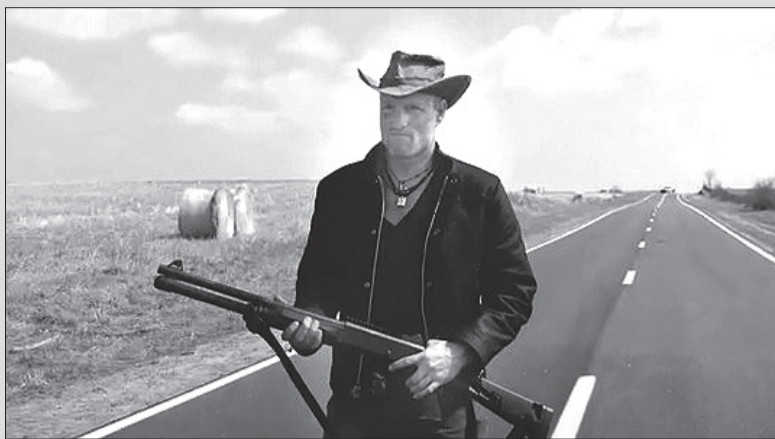


★ **Avatar** – jeden z najbardziej oczekiwanych hollywoodzkich projektów tego roku. James Cameron ma na swoim koncie kilka filmów, które zrewolucjonizowały tricki filmowe – wystarczy wspomnieć *Obcego*, *Otchłań*, czy też pierwszych dwóch *Terminatorów*. Tym razem ma podobno chodzić o ważny przełom w wykorzystaniu technik trójwymiarowych.

Cameron powraca na fantastyczno-naukowej ojczyzny Iono, ponownie krocząc rączka w rączkę z Sigourney Weaver. *Avatar* to opowieść o starciu dwóch cywilizacji, do którego dojdzie w trakcie kolonizacji planety Na'vi. Niby to nic,



Kadr z filmu „Bękarty wojny”.



Kadr z filmu „Zombieland”.

ale biorąc pod uwagę monstrualny budżet filmu możemy się spodziewać dużych fajerwerków. Niektóre źródła mówią nawet o 500 milionach dolarów, być może mamy więc do czynienia z najdroższym filmem wszechczasów – przypomnijmy, że najdrożsi dotychczas *Piraci z Karaibów* kosztowali „tylko” 300 milionów.

## CO W DVD PISZCZY

★ **Bękarty Wojny** (*Hanebný pancharti, Inglourious Basterds*) to kolejny sukces kasowy Quentina Tarantino. Reżyser definitywnie zrezygnował z kina w klasycznym rozumieniu, prezentując kolorową, popkulturową miazgę – towarzyszy temu niestety także pogłębiający się upadek warsztatu i techniki filmowej.

W dzikiej mieszanicy faktów i fikcji poznajemy amerykańskie komando Żydów, które zostaje wyrzucone w Europie za linie wroga, aby siać zgrozę i postrach w szeregach Fryców. Oddziałem dowodzi Brad Pitt z soczystym południowym akcentem, który razem ze swoimi ziomkami katuje i skalpuje przygodnie napotkanych nazistów, uwalniając za każdym razem tylko

wym stylu, w tle westernowa muzyka Ennio Morricone, plus Lalo Schifrin i Dawid Bowie, tu miłość, tam dramat, ówdzie komedia. Są też klasyczne, cięte Tarantinowskie dialogi, które niestety coraz częściej przeradzają się w niekończące się potoki bełkotu. Strumień świadomości, ale bez pomysłu; świetna zabawa wielkiego dziecka – reżyser przeszedł na plastikową stronę mocy i otwarcie się do tego przyznaje. Nie chcę być złośliwy, ale być może to pierwszy przypadek jego odwagi artystycznej od czasów *Pulp Fiction*.



★ **Stara strzelba** (*Stará puška, Les Vieux Fusils*) – zima to tradycyjnie filmowy sezon ogórkowy, czasami jeżeli chcemy obejrzeć coś porządne, musimy zrezygnować z najnowszych produkcji i sięgnąć po klasykę. Jeżeli mimo wszystko chcecie zgłębiać tematy hitlerowców i zemsty, to gorąco polecam reedycję francuskiego dramatu *Stara strzelba* z 1975 roku, który właśnie ukazał się w edycji czeskiej Taniej Książki za cenę jednej paczki papierosów. Film równocześnie wzruszający i wstrząsający opowiada historię wiejskiego lekarza, dobrodusznego introwertyka bezgranicznie kochającego swoją piękną żonę i córkę, który z niepokojem obserwuje Niemców zakładających jednostkę wojskową w pobliskim zamku. Wkrótce dochodzi do najgorszego – lekarz zostaje naocznym świadkiem śmierci swoich ukochanych. Oszałały z bólu i wściekłości bierze starą strzelbę i zagłębia się w labirynt tajnych zamkowych przejść i pomieszczeń, by wymierzyć sprawiedliwość. Jeden z najlepszych filmów zemsty porównywalny pod tym względem do *Drogi do zatracenia* lub *Oldboya*, jedna z najlepszych kreacji Romy Schneider, jedna z najlepszych kreacji Philippe'a Noiret'a.

★ Za podobnie przystępne ceny możemy nabyć film Ingmara Bergmana *Z życia marionetek*, czy też klasykę surrealizmu – *Psa Andaluzyjskiego* Luisa Buñuela. Bardzo ciekawą propozycją jest *Nanuk z Północy* (1922) – unikalny film dokumentalny opisujący jeden rok z życia Inuitów. Klasyka do dzisiaj studiowana i analizowana zarówno przez etnologów i antropologów, jak i fanów kina.

OK, już nie będę was męczył. Macie luz na dwa tygodnie – przyszłym razem poznam się nad wami PopArtem muzycznym. Do przeczytania!

Rubrykę przygotował:

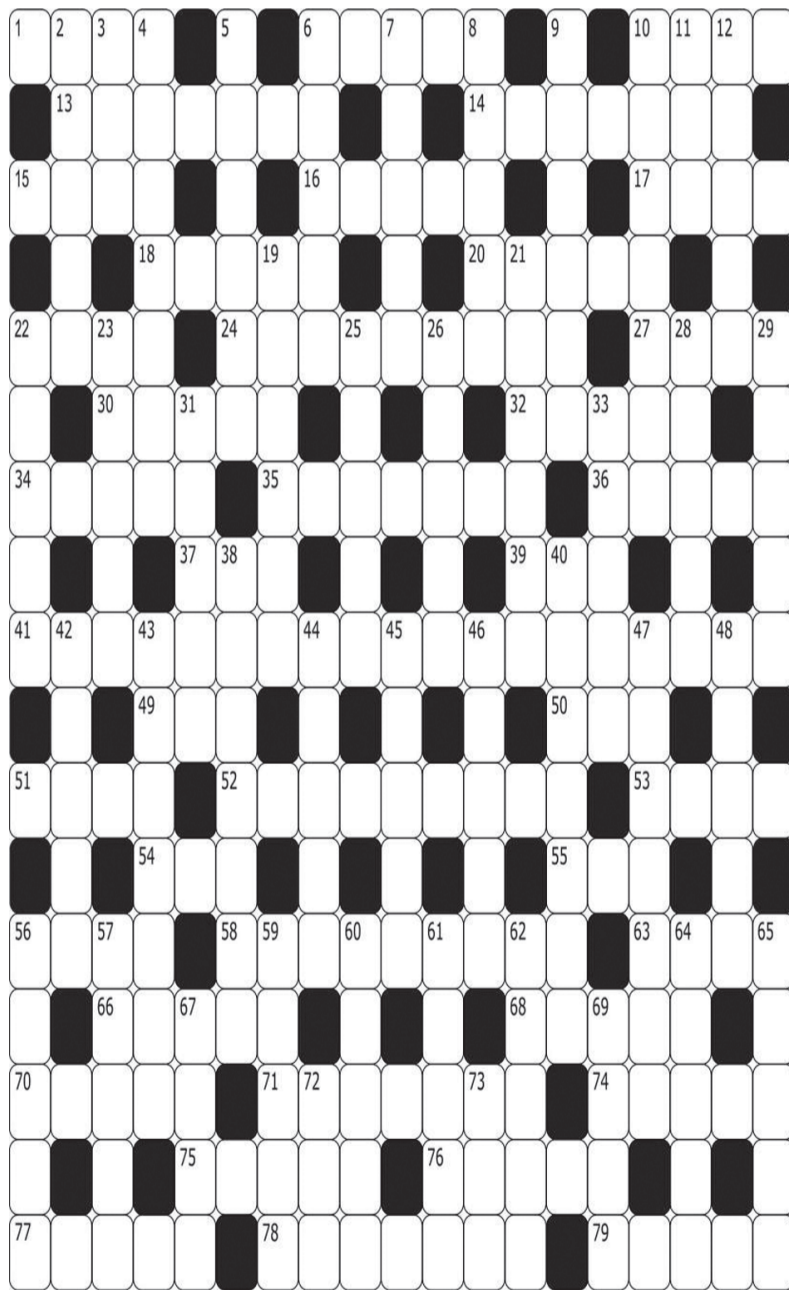
DAREK JEDZOK

## KRZYŻÓWKA

**POZIOMO:** 1. teren budowy 6. maksymalny łyk 10. otwór na świat 13. dzieło Homera 14. ma najlepszych długodystansowców 15. ciężarówka ze Starachowic 16. z pętelką do pary 17. imię Lipińskiej 18. psuje widok arezstantowi 20. państwo z cedrem w godle 22. słynna myszka 24. awanturowuje się 27. rzeka z utworu Miłosza 30. łagodzi wstrząsy 32. Jacek Soplica 34. jaskółcze rośnie na rumowiskach 35. bagażowy 36. obraz o tematyce religijnej 37. uderza o izbicę 39. „i” w języku Byrona 41. **ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Popularna polska aktorka)** 49. zamiast szelek 50. w greckim alfabecie 51. materiał na widły 52. żądanie z pogroźką 53. wsad do wielkiego pieca 54. roślina na olej i włókno 55. las podmokłych terenów 56. „Nautilusem” dowodził 58. konwojent 63. biała ciemność 66. załącznik 68. nad rzeką Aare leży 70. jeden do barszczu 71. roślina z rodziny szarłatowatych 74. czarnomorski kurort 75. konkurent w zawodach 76. polaryzator 77. okres godowy ryb 78. tworzy dzieła sztuki 79. linia bezpośrednich działań bojowych.

**PIONOWO:** 2. pióra z tyłu skrzydeł 3. „To nie wypada!” – ostrzegano ją 4. przyrząd dla kreślarza 5. kuj go, póki gorące 6. warszawski zespół jazzu tradycyjnego 7. kancelaria 8. niezbyt pospolite imię żeńskie 9. miasto portowe w Hiszpanii 10. niezłomny nowotwór mózgu 11. stępka 12. golas 19. tworzywo na bieżnię 21. ryba gotowa do tarła 22. gra w filharmonii 23. rubież 25. podniesienie do wyższej rangi 26. wizerunek postaci 28. nogi zająca 29. Winnetou 31. odłam wyznaniowy 33. muszla do podmywania się 38. starsza od pisma forma przekazu 40. utrata zdolności mówienia z zachowaniem słuchu 42. lasy blisko wierzchów 43. ofsajd 44. strugał wiatraki u Prusa 45. dawna Smyrna 46. tańcowała z igłą 47. zyskał „nobla” za wynalezienie streptomycyny 48. postument 56. smaczne ciastko 57. taniec przed porankiem 59. ekshaustor 60. kierunek sztuki abstrakcyjnej 61. stan w hipnotycznym 62. „grzywa” pietruszki 64. ptasie odchody jako nawóz 65. wielbiciel 67. w Hiszpanii płynie 69. młodszy z Schumacherów 72. francuski burmistrz 73. metalowy łącznik.

Opr. JO



Rozwiązanie dodatkowe krzyżówki z 28 listopada:  
CUDZOZIEMIEC

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana „Encyklopedia Polski od A do Z”. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 11. 12. br. o godz. 12.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje Wanda Szczepańska ze Stonawy.

## ALE HECA

Koledzy nagabują Antka, że jest ciężkim kawalerem mimo tylu pięknych pań wokół.

– Co jaką przedstawię matce, to jej się nie podoba.

– To może znajdzie dziewczynę podobną do twojej matki?

– Znalazłem.

– I co?

– Nie podoba się ojcu...

★ ★ ★

Proszę wasze dokumenty, gazdo!

– Wykluczone panie władzo. Ja należę do klubu anonimowych alkoholiczków.



## SOBOTA 5 GRUDNIA

## TVP 1

**6.05** Dwie strony medalu **6.50** Schudnij **7.05** Rok w ogrodzie **7.30** Kuchnia z Okrasą - Na stołach w Racocie **8.00** Wiadomości **8.15** Pod prasą **8.45** Klub przyjaciół Myszk Miki (s. anim.) **9.15** Złota rączka **9.45** Hannah Montana (s.) **10.10** Ziarno **10.45** Ojciec Mateusz (s.) **11.40** 30. Lidzbarskie Wieczory Humoru i Satyry **12.30** Pegaz **13.00** Wiadomości **13.15** Anioł w rodzinie (film USA) **14.50** Gotowi na ślub **15.45** Puchar Świata w Lillehammer **16.55** Teleexpress **17.05** Puchar Świata w Lillehammer **18.00** Siostry (s.) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Aleksander (film kop.) **23.20** Miejski łowca (film kop.) **0.55** Weekendowy magazyn filmowy **1.20** Tak czy nie?

## TVP 2

**6.25** Spróbujmy razem **6.55** Hodowla pand **7.25** Poezja łączy ludzi **7.35** M jak miłość (s.) **8.30** Barwy szczęścia (s.) **9.35** Czterdziestolatek 20 lat później (s.) **10.45** Kocham cię, Polsko **12.15** Milion Madigana (film kop.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.30** Złotopolscy (s.) **15.10** Czas honoru **16.15** W 80 dni dookoła świata **17.20** Słowo na niedzielę **17.30** Program lokalny **18.00** Tancerze **19.05** Zagadkowa blondynka **20.05** Kabaretowy Klub Dwójki **21.00** Strażnik czasu (film kop.) **22.45** Panorama **23.20** Zabij mnie, glino **1.30** Rzym (s.).

## TV KATOWICE

**6.12** Było, nie minęło **6.36** Reportaż TVP info **7.45** Aktualności **7.50** Narcyjski weekend **8.00** Pora na kulturę **8.45** Tajemnica szyfru Marabuta **9.10** Infonuta **9.19** Info poranek **10.15** Cyber świat **10.50** Dżungla polityczna **12.00** Na rozkaz **12.15** Motoszał **13.00** Debata po europejsku **14.00** Reportaże z prawdziwego zdarzenia **14.13** Panie doktorze **14.45** Etniczne klimaty **15.00** Było, nie minęło **15.30** Serwis info **16.00** Studio Wschód **16.50** To brzmi... **17.30** Aktualności **18.30** Narcyjski weekend **18.40** Rawa Blues 2009 - Eden Brent **19.00** Pora na kulturę **19.30** Potrzebni **20.00** Prywatne śledztwa **21.00** Magazyn kryminalny 997 Michała Fajbusiewicza **21.45** Aktualności **22.50** Chwyty codzienne **0.00** Zwyczajny marzec **1.02** Studio Wschód.

## POLSAT

**6.00** Nowy dzień z Polsat News **7.05** Kaczor Donald przedstawia **7.35** Dzika Ameryka **9.45** Magazyn UEFA - Champions League **10.15** Ewa gotuje **10.45** Się kręci **11.15** Miodowe lata (s.) **12.50** Czarodziejki (s.) **13.45** 90210 (s.) **14.45** Dom nie do poznania **15.45** Chirurdzy (s.) **17.45** Światowe rekordy Guinnessa **18.50** Wydarzenia **19.25** 13. posterunek (s.) **20.00** E=mc2 **22.15** Gotowe na wszystko **0.15** Trzynaste piętro (film kop.) **2.25** Nagroda gwarantowana.

## TVC 1

**5.55** Lot 29 (s.) **6.15** Co opowiadało drzewo Kandi **6.25** Kot Laurenty i przyjaciele (s. anim.) **6.30** Dziwne życzenia cielaka Kopytko (s.) **6.40** Sezamie, baw się razem z nami **7.05** Garfield i przyjaciele (s. anim.) **7.30** Wszystkie poranki świata (cykl dok.) **7.45** Biblijne poszukiwania (cykl dok.) **8.00** Konik Świętego Mikołaja (film hol.) **9.30** Baranek Shaun **9.40** Pogotowie kulinarne **10.10** Cztery służący i czterej muszkietierowie (film fr.) **12.00** Wiadomości **12.05** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.35** Auto Moto Revue (mag.) **13.05** Królestwo dzikiej natury (cykl dok.) **13.35** Czy je zechcecie? (mag.) **13.40** Między nami zwierzętami (mag.) **14.10** Europejska instrukcja obsługi **14.45** Jalna (s.) **15.30** Stowarzyszenie wdów (film USA) **17.15** Taksówka (pr. roz.) **17.45** Zawodowcy (s.) **18.35** Śpiewanki **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy

na Milion **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** Duety... kiedy gwiazdy śpiewają (transmisja) **21.35** Pretty Woman RC 2009 (transmisja) **23.10** Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion **23.15** Kolor pieniędzy (film USA) **1.10** Kto ją zabił? (film USA) **2.55** Film o filmie „3 sezony w piekle”.

## TVC 2

**6.10** Tragiczne zdarzenia **6.30** Wiadomości STV **6.50** Medycyna XXI wieku **7.10** Praga, miato wież (cykl dok.) **7.30** Miejsca pielgrzymek (cykl dok.) **7.50** Panorama **8.30** 333 (mag.) **9.25** Folklorika (mag.) **9.50** Nasza wieś (mag.) **10.10** Za wiejskimi muzykantami **10.35** Poszukiwania czasu utraczonego (pr. cykl.) **11.00** Dwadzieścia bezsensownych lat (dok.) **12.00** Glastonbury 2008 (koncert) **13.05** Piątka w Pomarańcy (mag.) **13.30** Game Page (mag.) **13.55** Sabotaż (mag.) **14.25** Walka o życie (cykl dok.) **15.20** Dokument **15.40** Davis Cup 2009: Hiszpania - Czechy (transmisja) **19.00** O języku czeskim **19.15** Kultura.cz (mag.) **19.40** Muzyka klasyczna **20.00** Concerto Bohemia 2009 (koncert) **22.00** Teatr żyje! (mag.) **22.30** Artmix (mag.) **23.25** Noc z Andělem **0.55** Main Street Jazz **1.55** Spotkali się... (pr. muz.).

## NOVA

**6.00** Tajemniczy ocean (dok.) **6.30** Spiderman (s. anim.) **7.00** Batman zwycięzca (s. anim.) **7.25** Tom i Jerry (s. anim.) **7.50** SpongeBob Kanciastoporty (s. anim.) **8.20** Przyjaciółka pana ministra (film czes.) **9.55** Nie płacz, wiewiórko (film czes.) **11.20** Filmiki z Internetu **12.00** Dzwonienie do TV Nova **12.30** Motyw morderstwa (film czes.) **14.35** Stoliku, nakryj się (film niem.) **15.50** Drogie ciocie i ja (film czes.) **17.15** Poprawczak dla pieszczołów **17.55** Przysmaki Babicy (mag. kul.) **18.35** Przyprawy (mag.) **19.30** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** Rocky Balboa (film USA) **22.05** Nagi instynkt II (film USA-kopr.) **0.15** Król węży (film kan.-USA) **2.15** Dzwonienie do TV Nova.

## PRIMA

**6.10** Party z kucharzem **6.40** Kraj dinozaurów (s. anim.) **7.05** Pokemon (s. anim.) **7.25** Baby Boom (s.) **7.50** Bajer z Bel-Air (s.) **8.20** Pomoc domowa (s.) **8.50** Salon samochodowy **9.50** M.A.S.H. (s.) **10.20** Plotkara (s.) **11.20** To morderstwo, napisała (s.) **12.20** Columbo (s.) **14.20** Popatrz na mnie (film fr.) **16.40** Dzika lokatorka (film USA) **18.55** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.35** Pomoc domowa (s.) **20.00** Gladiator (film USA) **23.20** Historia przemocy (film USA-niem.) **1.20** Powrót do jaskini Batmana - Przypadki Adama i Burta (film USA) **2.55** Zadzwoń do jasnowidza.

## NIEDZIELA 6 GRUDNIA

## TVP 1

**5.55** Dwie strony medalu **6.40** Mieszkamy blisko żywiołów **7.00** Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.25** Domisie (s. anim.) **8.50** Orliki, gola **9.10** Teleranek **9.40** Mali żołnierze (film USA) **11.35** Chopin2010.pl **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **13.00** Wiadomości **13.10** Ostry dyżur Jedynki **13.35** Puchar Świata w Lillehammer - Konkurs na skoczni **15.50** Tytus **16.45** EUROexpress **17.00** Teleexpress **17.20** Ojciec Mateusz (s.) **18.10** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.20** Dom nad rozlewiskiem (s.) **21.20** Samotność w sieci (film pol.) **22.55** Kraina szczęścia (film kop.) **1.05** Fiolkowe perfumy (film meksykański).

## TVP 2

**6.45** Ostoja **7.20** M jak miłość (s.) **8.15** Barwy szczęścia (s.) **9.20** Zaczysze gwiazd - Przemysław Babiarz **9.55** Z ziemi, z powietrza i z morza **11.00** Wojciech Cejrowski bo so przez świat **11.40** Makłowicz w

podróży - Armenia Południe **12.15** Tatuaz (film kop.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Złotopolscy (s.) **15.10** I Ty możesz zostać świętym Mikołajem **16.10** Na dobre i na złe **17.10** Wojna światów **17.30** Program lokalny **18.00** Źródło **19.05** Tak to leciało! **20.05** I Ty możesz zostać świętym Mikołajem **21.05** Czas honoru Reischbank **22.00** Magazyn Ekstraklasy - Szybka piłka **22.45** Panorama **23.20** Lech Majewski - Świat według Bruegela **0.15** Na imię mi Earl.

## TV KATOWICE

**7.05** Pegaz **7.45** Aktualności **8.00** Koncert życzeń **8.45** Śląska lista przebojów **9.00** Planeta według Kreta **10.00** Antysalon Ziemkiewicz **11.00** Potrzebni **12.00** U fryzjera **13.00** Teleplotki **14.00** Wierzę, wątpię, szukam **14.45** Motoszał **15.00** Domowa rewolucja **16.00** W stronę świata **16.50** W poszukiwaniu drogi **17.15** Cyber świat **17.30** Aktualności **20.00** Reportaż TVP info **20.50** Młodzież kontra... **22.52** Chwyty codzienne **0.03** Planeta według Kreta **0.28** Potrzebni **0.52** Młodzież kontra.

## POLSAT

**7.15** Produkcje Myszk Miki **7.45** Gumisie (s. anim.) **8.45** Kacze opowieści (s.) **9.45** 90210 (s.) **10.45** Pierwsza liga **12.55** Świąteczna gorączka **14.50** Jerycho (s.) **16.45** Kabarety **17.45** Rodzina zastępcza plus (s.) **18.50** Wydarzenia **19.25** 13. posterunek (s.) **20.00** Bestia (film USA) **21.00** Kości (s.) **22.05** Układy (film USA) **0.15** Zrozumieć ciszę (film USA).

## TVC 1

**6.00** Wizytówka **6.25** Bajki z doniczki **6.35** Kancelaria detektywistyczna Kodytka **6.40** Bajka **6.50** Ferda (s. anim.) **7.15** Poranek z Dadą (program dla dzieci) **7.30** Boisko 7 (pr. dla dzieci) **9.45** Kalendarium **10.00** Wędrująca kamera (mag.) **10.30** Obiektury (mag.) **11.00** Naszyjnik (s.) **12.00** Pytania V. Moravca (pr. dys.) **13.00** Wiadomości **13.05** Bajka **14.15** Laskom wstęp wzbroniony (film czes.) **15.30** Film o serialu „Opowiadaj” **15.50** Retro (mag.) **16.20** Rajskie ogrody (cykl dok.) **16.40** TVC (mag.) **17.00** Koncert Adwentowy (transmisja) **18.00** Słowo na niedzielę **18.05** Szkoła życia (s.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.55** Losowanie Sportki i Szansy **20.00** Mikołaj w mieście (film czes.) **21.30** 168 godzin (pr. publ.) **22.05** Małe rodzinne morderstwa (film fr.) **23.45** Trup jak ja (s.) **0.40** Uwaga! Kamera! (dok.) **1.35** Talk-show J. Krausa.

## TVC 2

**6.50** Wiadomości TVS **7.15** U nas w Europie **7.30** Skarby świata **7.50** Panorama **8.30** Czechosłowacki Tygodnik Filmowy **8.45** Wiadomość od J. Schmidta **9.00** Artmix (mag.) **9.55** Świat książek (mag.) **10.10** Po powierzchni **10.30** Transmisja mszy św. **11.30** Czy je zechcecie? **11.40** Davis Cup 2009: Hiszpania - Czechy (transmisja) **18.00** Magazyn religijny **18.25** Magazyn chrześcijański **18.40** Kultura.cz (mag.) **19.05** Moja rodzina (s.) **19.35** Simpsonowie (s. anim.) **20.00** Wiedźmór na temat... Mój kraj pod skrzydłami UNESCO **22.00** Na pływalni z Quincy Jonesem (talk-show) **22.30** Kurs negatywnego myślenia (film norw.) **23.50** Muzyka duszy (koncert) **0.50** Duety... kiedy gwiazdy śpiewają **2.15** TVC.

## NOVA

**6.05** 3-2-1 Pingwin! (s. anim.) **7.00** Spiderman (s. anim.) **7.25** Batman zwycięzca (s. anim.) **7.50** SpongeBob Kanciastoporty (s. anim.) **8.20** Moja dziewczyna (film USA) **10.15** Świąteczne życzenie (film USA) **12.00** Opowiadania filmowe **13.10** Przywódca - zwirowana kampania prezydencka (film USA) **14.55** Mała czarna skrzynka (film USA) **17.00** Popołudniowe wiadomości,

sport, pogoda **17.30** Obywatelskie judo (mag.) **18.05** Poradnik domowy **19.00** Gospoda (s.) **19.30** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** CzeskoSłowacka SuperStar **22.50** Drzazgi (mag.) **23.15** Między złem a złem (film USA) **0.55** Na krawędzi prawdy (s.) **2.10** Drzazgi (mag.).

## PRIMA

**6.05** Party z kucharzem (mag. kul.) **6.35** Kraj dinozaurów (s. anim.) **7.00** Pokemon (s. anim.) **7.20** Baby Boom (s.) **7.45** Pomoc domowa (s.) **8.15** Ochroniarze Hitlera (s. dok.) **9.20** Świat 2009 (mag.) **9.55** M.A.S.H. (s.) **11.00** Partia **11.45** Receptariusz prima pomysłów (mag.) **12.55** Komisarz Rex (s.) **13.55** Miłosna rozgrywka (film USA) **16.10** Columbo (s.) **18.00** Z Włochem w kuchni **18.55** Wiadomości, sport, prognoza pogody **19.35** Pomoc domowa (s.) **20.00** Morderstwa w Midsomer (s.) **22.15** Daleka północ (film USA) **0.50** Napoleon (film br.-fr.) **3.10** Zadzwoń do jasnowidza.

## PONIEDZIAŁEK 7 GRUDNIA

## TVP 1

**6.00** Kawa czy herbata? **8.45** Rozmowa Jedynki **9.00** Budzik **9.30** Świat małej księżniczki **9.40** Tata lew **10.00** Przyjaciele z podwórka **11.05** Laboratorium XXI wieku **11.30** Gonicie kresowy - Urodziny Julka **11.50** Leksykon PRL **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.25** Taki pomysł **12.45** Plebania (s.) **13.10** Klan (s.) **13.35** Jaka to melodia? wydanie specjalne **14.25** Ludojady z Sundarbansów (film bryt.) **15.00** Wiadomości **15.10** Dom nad rozlewiskiem (s.) **16.05** Moda na sukces (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Celownik **17.35** Klan (s.) **18.00** Plebania (s.) **18.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.00** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.15** Rzym (s.) **21.30** Komediamerykańska **22.55** Gry wojenne **23.55** Elżbieta I (film bryt.) **1.45** Kojak (s.).

## TVP 2

**6.50** Przystanek edukacja **7.05** Ulica lemurów **7.35** Radiostacja Roscoe (s.) **8.10** Barwy szczęścia (s.) **8.45** Pytanie na śniadanie **10.55** Moja rodzinka **11.30** Obywatel poeta - Zbigniew Herbert **12.55** Anna Dymna spotkajmy się **13.25** Znaki czasu **13.50** Córki McLeoda (s.) **14.45** M.A.S.H. (s.) **15.20** Tak to leciało! **16.25** Na dobre i na złe (s.) **17.30** Program lokalny **18.00** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **18.30** Złotopolscy (s.) **19.05** Gilotyna (teleturniej) **19.35** Święty Mikołaj i inne chłopaki **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** M jak miłość (s.) **21.40** Tomasz Lis na żywo **22.45** Panorama **23.25** Burza (film franc.) **1.05** Lotniska - chaos i inne choroby.

## TV KATOWICE

**6.08** Info poranek **7.45** Tygodnik regionalny **8.45** Aktualności **9.45** Serwis info flesz **10.00** Gość poranka **10.15** Biznes otwarcie dnia **11.15** Info świat **12.15** Biznes **13.10** Raport z Polski **14.15** Biznes **15.10** Raport z Polski **16.00** Rozmowa dnia **16.15** Info świat **16.50** Rynek jest dla wszystkich **17.00** To brzmi... **17.30** Aktualności **18.30** Spotkania z mistrzem **19.00** Tygodnik regionalny **19.15** Mysłę, więc wybieram **19.25** TV Katowice zaprasza **19.51** Biznes **20.10** Minęła 20-ta **21.07** Telekurier - bliżej ciebie **21.45** Aktualności **22.15** Minął dzień **22.46** Plus minus **0.00** Europa w szponach kalabryjskiej mafii.

## POLSAT

**6.00** Nowy dzień z Polsat News **7.15** Wielka wygrana (teleturniej) **8.00** Buffy, postrach wampirów (s.) **9.00** Świat według Kiepskich (s.) **10.00** Daleko od noszy (s.) **11.00** Malanowski i Partnerzy (s.) **11.30** Samo życie **12.00** Rodzina zastępcza plus (s.) **13.00** Buffy, postrach wampirów (s.) **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Boston Public (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy (s.) **17.00** Świat

według Kiepskich (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Samo życie **20.00** Za ciosem (film kop.) **22.05** Tora! Tora! Tora! (film kop.) **1.05** Ekipa.

## TVC 1

**5.59** Studio **6.30** Sezamie, baw się razem z nami (pr. dla dzieci) **9.00** Życie i śmierć malarza Jana B. (film czes.) **10.20** Pr. muzyczny: Plavci - Rangers **11.10** Planeta Ziemia (cykl dok.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Rodzina i ja **13.50** Córki McLeoda (s.) **14.35** Doktor Quinn (s.) **15.25** Simpsonowie (s. anim.) **15.50** Quiz-show dla dzieci **16.15** Tajemnice Toma Wizarda (cykl dok.) **16.30** Zaczarowane przedszkole **17.00** AZ-kwiz **17.30** Chłopaki w akcji (mag. kul.) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Czarne owce (pr. publ.) **18.45** Wieczorynka **18.55** Losowanie Szczęśliwej 10 i Szansy na milion **19.00** Wiadomości, sport, prognoza pogody **20.00** Opowiadaj (s.) **21.00** Podróż po delcie Dunaju **21.30** Reporterzy TVC **22.10** Tajne akcje STB (cykl dok.) **22.30** Dziewczęta z Saint-Cyr (film kop.) **0.30** Polityczne spektrum **0.55** Seks w wielkim mieście (s.) **1.25** Córki McLeoda (s.).

## TVC 2

**5.59** Dzień dobry **8.30** Panorama **9.10** Klucz (mag.) **9.40** Kalendarium **9.55** Europa dziś (mag.) **10.25** Kultura.cz (mag.) **11.10** TVC (mag.) **11.35** Za szkołę **12.00** Przez nowy próg (mag.) **12.25** Sprawa dla ombudsmana (pr. cykl.) **12.40** Taksówka (pr. roz.) **13.10** Religie świata (cykl dok.) **13.30** Angielski dla najmłodszych **13.40** Konik Świętego Mikołaja (film hol.) **15.10** Czeskie mechaniczne jasełka (dok.) **15.50** U nas w Europie (mag.) **16.00** Przygody nauki i techniki **16.30** Noc nad Pacyfikiem (film USA) **18.55** Wiadomości w języku migowym **19.05** Wędrująca kamera (mag.) **19.30** Obiektyw (mag.) **20.00** Ścisłe tajne (dok.) **20.45** Nieznani bohaterowie (cykl dok.) **21.10** Piękne straty (talk-show) **21.40** Nie ma mitu bez kitu (s.) **22.10** Wiadomości ze stron rodzinnych 1989 **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.10** Q (mag.) **23.40** Film point **0.40** Świat książek (mag.) **0.55** Wspinał się lata bez kurtyny (cykl dok.) **1.10** Wiadomość od J. Schmidta **1.25** Tragiczne zdarzenia **1.40** Talk-show M. Jilkovej **2.25** Poker (mag.).

## NOVA

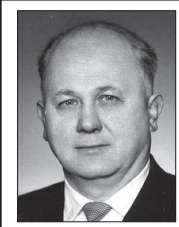
**5.59** Śniadanie z TV Nova **8.30** Stefanie (s.) **9.30** Mordercza fala (film USA) **11.10** Tescoma ze smakiem (mag.) **11.15** Jaś Fasola (s.) **11.40** Lenssen i spółka (s.) **12.05** Detektyw Monk (s.) **13.00** Świat według Bundych (s.) **13.25** Strażnik Teksasu (s.) **14.15** Poszukiwani (s.) **15.10** Painkiller Jane (s.) **16.05** Bez śladu (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** CzeskoSłowacka SuperStar **20.55** Weekend (mag.) **21.35** Mentalista (s.) **22.25** Agenci NCIS (s.) **23.20** Mroczny anioł (film USA) **1.15** Bujne fantazje (s.).

## PRIMA

**6.20** Szczeniak zwany Scooby Doo (s. anim.) **6.40** Siostry (s.) **7.20** Party z kucharzem **7.50** Pomoc domowa (s.) **8.20** M.A.S.H. (s.) **8.50** Nieustraszony (s.) **9.50** Policja Hamburg (s.) **10.45** To morderstwo, napisała (s.) **11.45</**



## WSPOMNIENIA



W dniu jutrzejszym minie 100. rocznica urodzin naszego Kochanego

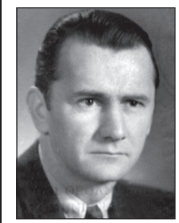
**śp. FRANCISZKA FARNEGO**  
z Suchej Średniej. Z miłością i wdzięcznością wspomina córka z rodziną. AD-142

Dnia 6. 12. 2009 obchodziłaby 80. rocznicę urodzin

**śp. ANNA KOŻUSZNIKOWA**

z domu Jaworek, z Hawierzowa-Błędowic. Dnia 12. 8. 2009 minęło 18 lat od Jej zgonu. O chwilę wspomnień prosi najbliższa rodzina. GL-791

*Mijają godziny, dni, płyną lata  
a pamięć o Tobie wciąż żyje  
i do serc powraca.*



Dnia 9 grudnia mija 3. rocznica śmierci naszego Drogiego Męża, Ojca, Dziadka i Pradziadka

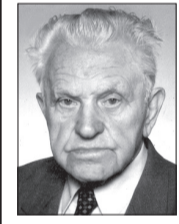
**śp. WŁADYSŁAWA MARTYNKA**

z Trzyńca. Z miłością i szacunkiem wspominają żona, córka i syn z rodzinami. GL-778

Wczoraj, 4. 12. 2009, minęła 5. rocznica śmierci

**śp. EWY ZOLICH**

z Karwiny, zaś 14. 1. 2010 minie 7. rocznica śmierci



**śp. JANA ZOLICHA**

z Karwiny. Wszystkich, którzy Ich znali, o chwilę wspomnień proszą syn i córka z rodziną. RK-231

*Mijają lata, nikną marzenia,  
a pozostają tylko wspomnienia.*



Dziś, 5 grudnia, obchodziłaby swoje 90. urodziny nasza Droga Mama, Babcia, Teściowa

**śp. EMILIA TOMANOWA**

Dnia 27 listopada minęły 4 lata od Jej śmierci. Wspomina i nigdy nie zapomni córka z rodziną. GL-789

Dnia 1. 12. 2009 minęła 10. rocznica odejścia

**GABRIELA PAŁOWSKIEGO**

skromnego poety, pięknego człowieka, przyjaciela. Pamiętamy, czym dla nas byłeś, czym jesteś i będziesz dla potomnych. Chociaż ludzie zapominają, twórczość zostaje. Piotr. GL-792

## NEKROLOGI



*Człowiek jest tyle wart,  
ile warte jest to wszystko,  
co zrobił dla innych.*

W głębokim żalu pogrążeni podajemy krewnym i znajomym smutną wiadomość, że dnia 3 grudnia 2009 zmarła w wieku 86 lat nasza Kochana Siostra, Szwagierka, Ciocia i Kuzynka

**śp. HELENA SZCZERBOWSKA**

zamieszkała w Trzyńcu. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się we wtorek 8 grudnia 2009 o godz. 14.30 z kościoła rzymskokatolickiego w Trzyńcu. W smutku pogrążona siostra z bratem wraz z rodziną. GL-798

Serdeczne podziękowania za wyrazy współczucia, kwiaty oraz liczny udział w obrzędzie pogrzebowym

**śp. TADEUSZA PAWERY**

ks. Jochymkowi i ks. Loryszowi, rodzinie, pezetkaowcom z Henryka, przyjaciółom i wychowankom składa zasmucona rodzina. GL-793

## Co W KINACH

**HAWIERZÓW** – Centrum: G-Force (5-7, godz. 15.30); Coco Chanel (5, 6, godz. 17.45); Paranormal Activity (5, 6, godz. 20.00); **KARWINA** – Centrum: Potwory kontra obcy (5, 6, godz. 15.30); Prawo zemsty (5, 6, godz. 17.45); Brzydka prawda (5, 6, godz. 20.00); **KARWINA** – Ex: Bruno (5, 6, godz. 19.00); **TRZYNIEC** – Kosmos: Astro boy (5, 6, godz. 17.30); Oko ve zdi (5, 6, godz. 20.00); District 9 (7, godz. 17.30, 20.00); CZ.

**CIESZYN** – Central: Julie i Julia (5, 6, godz. 19.00); **BYSTRZYCA**: Janosik (5, godz. 18.00); **JABŁONKÓW**: Siostra (6, godz. 18.00).

## Co NA ANTENIE

**POLSKIE WIADOMOŚCI**: TVC 1, piątek, wiadomości regionalne od godz. 18.00.  
**POLSKIE AUDYCJE**: Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz, po-pt: godz. 19.00; nie: godz. 18.30.

## ZUS

Przedstawiciele Wydziału Świadczeń Międzynarodowych Oddziału ZUS w Nowym Sączu będą w dniu 10 grudnia 2009 udzielać informacji zainteresowanym osobom pobierającym świadczenia polsko-czeskie. Punkt Informacyjny będzie czynny w godz. 11-14.30 w budynku Inspektoratu ZUS w Cieszynie przy ul. Bielskiej 29, pokój nr 25 (parter).

Novinka-frézované hrany



Kamenná krása se ZÁRUKOU

## Co W TERENIE

**BOGUMIN** – Klub Kobiet przy MK PZKO w Nowym Boguminie zaprasza na spotkanie z Mikołajem 7. 12. wyjątkowo o godz. 14.00 do Domu PZKO. Paczki dla Mikołaja w cenie 30 kc.

**BŁĘDOWICE** – Klub Kobiet i Klub Seniora zapraszają na spotkanie 9. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

**CZ. CIESZYN** – Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka zaprasza na prelekcję z cyklu Podróże bliskie i dalekie w piątek 4. 12. o godz. 18.00. Diashow „Góry Albanii - raj na krańcach Europy” przedstawi grupa turystyczna Gorole.

**CIERLICKO** – Dzieci przedszkola i szkoły zapraszają 7. 12. o godz. 16.00 do szkoły na Spotkanie z grudniem. Jasełka w wykonaniu przedszkolaków, „Idzie grudzień” w wykonaniu dzieci ze szkoły. Sprzedaż polskiej książki, smaczny bufet, świąteczna loteria i odwiedziny Mikołaja.

## ZIMNÍ SLEVA 20%

na nové i rekonstruované pomníky stavěné v průběhu celého roku 2010, pokud si objednáte do 22.12.2009.

**Kamenictví Murin**

Trinec - Kanada, Školní 260 (u Učiliště) otevřeno: Po a St: 10-15:15, Út, Čt a Pá: 8-13:15  
Tel.: 558 333 102, Mob.: 731 617 914  
E-mail: info@kamenictvi-murin.cz  
www.kamenictvi-murin.cz

**CIERLICKO-STANISŁOWICE** – Kluby Kobiet oraz Klub Seniora MK PZKO zapraszają na spotkanie przedświąteczne – wigilijke 10. 12. o godz. 16.00 do Domu Polskiego ŻW na Kościelcu. W programie występ dzieci ze szkoły i przedszkola z Cierlicka.

**KARWINA-N. MIASTO** – MK PZKO zaprasza 13. 12. o godz. 15.00 na tradycyjne spotkanie przy choince połączone z zebraniem członkowskim do świetlicy koła.

**KARWINA-RAJ** – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków na spotkanie 8. 12. o godz. 15.30.

**KOŃSKA-PODLESIE** – MK PZKO zaprasza na wigilijkę 11. 12. o godz. 16.00 do sali PZKO. W programie: dzieci z przedszkola, chór Zgoda i rodzina Molinów.

**KWMBLM** – Informuje, że są jeszcze miejscówki na Rejs Sylwestrowy 09/10 do Domu Polskiego ŻW w Cierlicku. Przeprowadzą: Wiesław Drobisz, sklep Elmax w Cz. Cieszynie (na rynku), w dni robocze do godz. 19. Kontakt tel.: 603 443 480. **WSPÓLNOTA-COEXISTENTIA** – Zebranie zarządu Polskiej Sekcji Narodowej odbędzie się 8. 12. o godz. 16.00 w Cz. Cieszynie, ul. Strzelnicza 28 (salka posiedzeń ZG PZKO).

**LIGOTKA KAMERALNA** – Stowarzyszenie obywatelskie „Klucz” zaprasza do Domu Kultury na Wystawę Świątecznych Szopek. Na wernisażu w sobotę 5. 12. o godz. 10.00 będzie „Żywa Szopka” i program kulturalny w wykonaniu młodzieży, m.in. PSP w Gnojniku. W niedzielę 6. 12. o godz. 10.00 wystąpią dzieci i młodzież ŚKEAW. Wystawa czynna do 13. 12. w soboty i niedziele w godz. 10-17, od poniedziałku do piątku w godz. 10-15.

**SUCHA GÓRNA** – ZPiT Suszanie zaprasza na tradycyjne „Spotkanie przy Małej Czarnej” 11. 12. o godz. 17.30 w Domu Robotniczym. W programie Suszanie trochę inaczej, zdjęcia i filmy z letnich wojaży, zabawa taneczna. Bilety do nabycia u Marceli Bura, tel.: 777 138 035, e-mail: marcelka.x@seznam.cz. Więcej informacji [www.pzkosuchagorna.cz](http://www.pzkosuchagorna.cz).

**WĘDRYNIA** – MK PZKO zaprasza na zebranie sprawozdawcze 6. 12. o godz. 15.00 do Czytelni. W programie: dzieci przedszkola, młodzież szkolna, Mikołaj i Klub Młodych.

**ZWIĄZEK PRZYJAŹNI CZESKO-SŁOWACKO-POLSKIEJ** – Zaprasza na „Spotkanie Świąteczne” 12. 12. o godz. 15.00 do Domu PZKO w Karwinie-Frysztacie. W programie wystąpi zespół „Zaolzie” z Polski. **PTTS „BŚ” rejon Karwina** – Zaprasza swych członków w środę 9. 12. o godz. 16.00 do Klubu PZKO w Karwinie-Nowym Mieście na wigilijówkę połączoną z obchodami życiowego jubileuszu naszej koleżanki. Proszę przynieść podarunki w cenie do 50 kc. Będzie można również odebrać znaczki i kalendarzyki na rok 2010. Blizsze informacje, tel.: 723 823 435.

## OFERTY

**OFERUJĘ WYNAJĘCIE** 4-pokojowego mieszkania w Cz. Cieszynie przy szpitalu. Tel.: 777 736 637, od godz. 16. GL-788

**ODZIEŻ MAXI** do 60. rozmiaru damsko-męska, oferuje sklep w Cieszynie, ul. Górna 9 (obok kościoła ewangelickiego) od po-pt w godz. 10-16. GL-764

**WYCINANIE I PIELEGNACJA** drzew. Tel.: +48 602 716 518. GL-777 **ODKUPIĘ** jakiegokolwiek antyki, meble, instrumenty muzyczne, zabawki, szkło, porcelanę, obrazy, wszystkie gatunki broni białej i palnej, zegary, zegarki kieszonkowe – mogą być i uszkodzone, stare pocztówki i zdjęcia. Również skupujemy złoto, brylanty – płacimy więcej niż jubiler – jakkolwiek punca. Płacimy gotówką. Dzwonź kiedykolwiek! Inf.: 608 374 432. GL-690

## OFERTY PRACY

**MILK -TRADE s.r.o.** Czeski Cieszyn zatrudni fakturantkę. Wymagania: wykształcenie średnie – kierunek ekonomiczny, język polski, znajomość języka angielskiego lub niemieckiego w słowie i piśmie. Tel.: 558 731 153. GL-784

## KONCERTY

**BYSTRZYCA** – Parafia Luterańska kościoła Ewang. A.W. zaprasza na Wieczór Kolęd 6. 12. o godz. 16.00. Wystąpią: Chór Ewangelicki z Żyliny (Słowacja), Chórek Młodzieżowy z Gródka oraz miejscowe zespoły i chóry.

**TRZYNIEC** – Zapraszamy na tradycyjny Wieczór Kolęd 6. 12. o godz. 16.00 do kościoła ewangelickiego w Trzyńcu. Wystąpią: „Donebevolajáci”, ChM „Zgoda”, „Halevaj”, kwartet smyczkowy, Michal Šupák, chór mieszany i chór dziecięcy parafii ŚKEAW w Trzyńcu.

**ORŁOWA-LUTYNIA** – MK PZKO i Chór Mieszany „Zaolzie” zapraszają na Koncert Adwentowy 13. 12. o godz. 15.00 do kościoła ewangelickiego w Orłowej-Mieście. W programie: Chór Studencki „Collegium Iuvenum”, Kompania Osób Prywatnych „Amici Cantionis Antiquae” z Cz. Cieszyna oraz Chór Mieszany „Zaolzie” z Orłowej Lutyni.

## WYSTAWY

**BIBLIOTEKA MIEJSKA, Orłowa-Lutynia**: do 2. 1. wystawa rysunków Józefa Dronga. Czynna w godz. otwarcia biblioteki.

**KARWINA-FRYSZTAT, Galeria „Chagall”, rynek Masaryka 1**: do 3. 1. wystawa SAP-u.

**TRZYNIEC-KANADA, C-Club, (Dom PZKO)**: do 11. 12. wystawa „Wiosna i jesień życia” w czarnobiałej fotografii Haliny Sikory.

**SALA MANESA, Miejski Dom Kultury w Karwinie**: do 22. 12. wystawa Oskara Pawława „Pejzaże”. Czynna po, śr, pt: 9-15; wt, czw: 9-19.

**MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 14/3**: do 31. 12. stała ekspozycja „Ratusz w Czeskim Cieszynie”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **MUZEUM TECHNIKI w Pietwałdzie, K muzeu 89**: stała ekspozycja „Czarodziejski świat tramwajów”. Czynna wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14**: do 24. 1. wystawa „Velké šelmy v Beskydech”; wystawa stała „Z przeszłości Jablonkowa i okolicy”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej, Dom Dzieci i Młodzieży, Masarykova třída 958**: do 28. 2. wystawa „Papierowe pieniądze”; wystawa stała „Orłowa – przeszłość i teraźniejszość”. Czynne wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

**Kupię dom lub domek letniskowy powiat F-M, ew. Karwina tel. 777 007 727**

**ABC Simple English**  
PRO DĚTI I DOSPĚLÉ  
**Potrzebny Ci angielski?**  
Skorzystaj z naszej oferty  
► kursy językowe 2009/2010  
► korepetycje  
► przygotowania do KET, PET, FCE, CAE, CPE, BEC, TOEFL  
► tłumaczenia  
**dzieci, młodzież, dorośli**  
**zajęcia indywidualne lub grupowe**  
Kontakt:  
724 561 075, 733 398 995, 728 756 623  
e-mail: [abc.english@seznam.cz](mailto:abc.english@seznam.cz)



# JÓZEF FOLTYN, LEGENDARNY OBROŃCA »POLONII« KARWINA: Teraz oglądam mecze w telewizji

W Bibliotece Regionalnej w Karwinie-Frysztacie od środy można podziwiać arcyciekawą wystawę poświęconą „Polonii” Karwina. Legendarny klub sportowy oficjalnie przestał istnieć w 1952 roku, ale do dziś pozostał w sercach wielu Zaolziaków. Na uroczystym wernisażu z okazji 90. rocznicy założenia klubu spotkaliśmy też najstarszego żyjącego piłkarza „Polonii”, 90-letniego Józefa Foltyna. Zamiast wspominać zamierzchłe czasy, pan Józef wolał porozmawiać z nami o współczesnym futbolu. – *Oglądam prawie wszystkie transmisje piłkarskie w telewizji* – zaskoczył nas po raz pierwszy i nie ostatni podczas bardzo serdecznej rozmowy. Ośmielam się twierdzić, że gdybym zapytał o aktualną kadre Juventusu Turyn, pan Józef synpnąłby nazwiskami jak z rękawa.

**Proszę nam powiedzieć, jak pan ocenia współczesny futbol. Warto tyle czasu spędzać przy transmisjach?**

Jestem piłkarskim zapaleńcem, teraz już wprawdzie tylko pasywnym widzkiem, ale nie mogę narzekać. Cieszę się zawsze na mecze Ligi Mistrzów, próbuję często do przodu trafić wynik. Ot tak, dla własnej przyjemności. Dzisiejszy futbol jest całkiem inny od tego, jaki graliśmy sześćdziesiąt lat temu. Jest znacznie szybszy, atletyczny, bardzo łatwo o groźne kontuzje. My szanowaliśmy się wzajemnie, nie było tylu brutalnych fauli, jak teraz. Oczywiście my też nie graliśmy w rękawiczkach,



Józef Foltyn na jubileuszowym wernisażu w Karwinie-Frysztacie.

ale szacunek do rywala był znacznie większy.

**Kibicuje pan konkretnemu klubowi?**

Klubem mojego serca, oczywiście oprócz „Polonii” Karwina, zawsze był Banik Ostrawa. Kiedyś grali pod nazwą SK Slezská, teraz to rzecz jasna Banik. Pamiętam, jak rywalizowa-

waliśmy z nimi o awans do pierwszej ligi. Ostrawie się udało, nam niestety nie. Mecze „Polonii” z SK Slezską przyciągały tłumy widzów. Zresztą na naszych meczach średnio pojawiała się przeszło 3 tysiące kibiców. Polonia miała znakomitych, wiernych kibiców.

**Pamięta pan, kiedy po raz**

**ostatni był pan na stadionie piłkarskim?**

Chyba z dziesięć lat temu na pierwszej lidze w Karwinie. Na derbach z Banikiem Ostrawa. Gospodarze grali nieźle, ale co tu ukrywać, Karwiny nikt nie chciał w gronie pierwszoligowców. Taka była wtedy atmosfera, przynajmniej tak ją zapamiętałem.

## Pozostały piękne wspomnienia

Do 31 grudnia można oglądać jubileuszową wystawę poświęconą „Polonii” Karwina (1919-1952). Polski klub sportowy „Polonia” nadal cieszy się na Zaolziu ogromną popularnością, o czym świadczą tłumy gości zaproszonych na środowy wernisaż w Bibliotece Regionalnej w Karwinie-Frysztacie. Nie zabrakło też wzruszenia, wspomnień, gorących dyskusji w otoczeniu pamiątkowych zdjęć, jak również archiwalnych artykułów z rubryki sportowej „Głosu Ludu”. Organizatorami wystawy są: ZG PZKO, Ośrodek Dokumentacji Kongresu Polaków w RC i Biblioteka Regionalna w Karwinie. (jb)

Fot. MAREK SANTARIUS



## Strajk... i po strajku

### I LIGA HOKEJA

Do pierwszoligowego meczu z Benátkami nad Izerą gospodarze wystawili kadre młodzieżową, albowiem „A” zespół Hawierzowa postanowił strajkować. – *Powodem strajku były zaległości finansowe ze strony klubu, które trwają już od zeszłego sezonu* – powiedział „Głosowi Ludu” kapitan hawierzowskich hokeistów, Tomáš Klimeš. Włodarze klubu są jednak innego zdania. Jak poinformował dziennikarzy Ivo Peštuka, świeżo wybrany prezydent klubu, spóźniona jest tylko ostatnia pensja, a to nie powód, by strajkować. Z dziennikarskiego obowiązku informujemy więc, iż kadra juniorów Hawierzowa przegrała z do-

świadczonym przeciwnikiem zaledwie 0:5. Trzy gole straciły młode Pantery w osłabieniu. Wszystko wskazuje jednak na to, że do dzisiejszego meczu z Ujściem nad Łabą przystąpi już kadra „A”. – *Wspólnie znaleźliśmy wyjście z sytuacji* – powiedział nam wczoraj Ivo Peštuka. – *Ten strajk był niepotrzebny, zaszkodził tylko wizerunkowi klubu.*

**HAWIERZÓW  
BENÁTKY n. IZER. 0:5**

Tercje: 0:2, 0:2, 0:1. Bramki i asysty: 15. Bárta (Urban, Jech), 19. Kica (Pavlů, Skořepa), 33. Urban (Jech, Bárta), 33. Pabiška (Nevyhoštěný, Kopic), 51. Pabiška (Nevyhoštěný, Vála). Hawierzów: Vošvrda – Jin-

dřich, Rangl, Zientek, Hanousek, Skočovský, Jonáš, Šurin – Szturc, Maruna, Řička, Křivohlávek, Haas, Protasenja, Matějček, Bartoš, Pechanec, Čaja, Mráz, Videlka.

**Lokaty:** 1. Ujście n. Łabą 66, 2. Chomutów 61, 3. Olomuniec 46,... 12. Hawierzów 31 pkt.

### II LIGA HOKEJA

**ORŁOWA  
PROŠCIEJÓW 6:2**

Tercje: 3:2, 2:0, 1:0. Bramki i asysty: 8. Kraft (Dušek), 14. Škatula (Potočný, Samiec), 15. Grygar (Kraft, Dušek), 27. Grygar, 40. Prokop (Samiec), 42. Dušek (Ovšák) – 10. Hlouch (Rak, Sova), 13. Duba (Novosad,

Štejskal). Orłowa: Šafránek – Míntěl, Ovšák, Prokop, Golab, Hegegy, Vydra, Urbánek – Grygar, Kraft, Dušek – Škatula, Potočný, Samiec – Galgonek, Studený, Stránský.

Orły rozbiły w drugiej lidze kolejnego rywala, potwierdzając znakomitą formę i opinię jednego z głównych faworytów grupy wschodniej. Hanacy byli w tym meczu bez szans i w miarę trzymali się tylko w pierwszej tercji. Trener Orłowej, Petr Česlák, nie krył zadowolenia. – *Zagraлиśmy bezbłędnie, hokeiści zasługują na duże pochwały*. Dziś Orły zmierzają się na wyjeździe z czwartym w tabeli Hodoninem.

**Lokaty:** 1. Orłowa 47, 2. Przerów 46, 3. Wałaskie Międzyrzecze 45 pkt. (jb)

## W SKRÓCIE

■ **DLA KOGO PUCHAR DAVISA?** Czescy tenisiści walczą od wczoraj z Hiszpanią w finale Pucharu Davisa. Na kortach ceglanych w Hiszpanii w barwach RC grają w singlu Radek Štěpánek oraz Tomáš Berdych. Urodzony w Karwinie Radek Štěpánek nie ukrywa, że to dla niego najważniejszy moment w karierze. Na dziś zaplanowano grę podwójną, jutro kolejne mecze singlowe.

■ **KUBICA MOŻE BYĆ SPOKOJNY.** Szefowie zespołu Renault wytyczyli plan związany z przyszłością francuskiej marki w Formule 1 – poinformował serwis *f1.pl*. Renault nie sprzeda zespołu, ale zarządzanie przejmą Mangrove Capital Partners Gerarda Lopeza, który latem próbował kupić team od BMW, oraz Prodrive Davida Richardsa. Według Motorsport-Total, Robert Kubica może być spokojny o to, że będzie jeździł w przyszłym sezonie w barwach Renaulta. Nie będzie mógł rozwiązać kontraktu, ponieważ Renault pozostanie właścicielem zespołu i będzie dostarczał stajni z Enstone silniki. Jego partnerem może zostać Witalij Pietrow, który ostatni sezon GP2 ukończył na drugiej pozycji. (jb)

## NASZA OFERTA

● **PIŁKA RĘCZNA - EKSTRALIGA:** Banik Karwina – Dukla Praga (jutro, 10.30).

● **HOKEJ NA LODZIE - I LIGA:** Hawierzów – Ujście nad Łabą (dziś, 17.00).

● **SIATKÓWKA - EKSTRALIGA:** VK DHL Ostrawa – Slavia Hawierzów (poniedziałek, 17.00). (jb)